

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, szeptember 19.

Ész és hit.

Valami csodálatos világosság ömlik el Prohászka püspök beszédén, amelyet a modernizmusról tartott. Aki ezzel az iránynyal, mely nálunk, hála Istennek, fejét fel nem ütötte, s így eléggé ismeretlen maradt, most már teljesen tisztában lehet a veszedelemmel, melytől a pápa az egyház tanítását oly sikeresen megóvta.

A hajlandóság azonban nálunk is megvan oly ideákkal foglalkozni, melyeknek az isteni kinyilatkoztatáshoz semmi közük. A naturalizmusba való visszasüllyedés sok katolikus világi férfi munkáin visszatükröződik nálunk is. Nagyon szeretjük még egyháziak is, a metaforákat, a tipusokat és figurákat bevinni a vallásba, holott a kinyilatkoztatott vallásnak nincs nagyobb ellensége, mint a metaforákon, hasonlatokon és képleteken való édelgés. Sokan azt hiszik, hogy ezek a képhalmozások előnyére válnak a világosságnak, és kevésbé óvatosan kezelik a költői lendületes előadás eme tényezőit. Sok egyházi szónokunk örökké csak a szívet emlegeti az érdemeket, mintha

akár a természetes, akár a természetfölötti vallásos életnek forrása csakis az ember érzelmi világában meg a képzelődésben volna keresendő.

Pedig a dolog éppen ellenkezőleg áll. A forrás, melyből a természetes vallás merít, nem az érzelmek világa, hanem a gondolkodásnak, a tiszta érzelmek legmagasabb axiomái. Az okság elve, az ellentmondás és középkihárásnak elvei azok, melyekkel eljutunk Isten létének bizonyításához. A lélek halhatatlanságának, az erkölcsi felelősségnek örök törvénye mind ezen axiomák által válik bizonyossá. A természetfölötti vallás bizonyítékainak értékét szintén a tiszta emberi észnek kell elfogadhatóvá tenni s a biblia és evangéliumok értékét a történeti és pedig a teljesen elfogulatlan történeti munkának szavahihetőségét a józan ész alapelveinek alapján fogadjuk el s csak miután cáfolhatatlanul bebizonyult előttünk, hogy Isten az emberiséghez Krisztus és egyháza által szólott és szól, akkor nyílik tér a vallásos érzelmeknek. Mikor a vallásnak argumentumait elfogadhatónak állítjuk, a személyes hajlamok, a személyes vallásos vonzalomnak semmi elsőleges szerepe nincsen. Nem szabad lennie.

Az emberi hideg ész sokkal jobban

megbecsüli a theologia, mint az a filozofia, amely mindent belőle akarna ki-magyarázni. Nem becsüljük túl az észet, és nem követelünk tőle olyat, amit nem adhat. De nem is szabad egy pillanatra sem az érzületet annak felébe helyezve, a legfontosabb kérdéseket kivenni territóriumából.

Már pedig a metaforák csak gyönyörköthetnek, csak a képzeletet és az érzelmeket foglalkoztatják, de nem bizonyítanak semmit. Ha tehát Prohászka beszédében valaki csak a sok remek képletben akarna gyönyörködni és nem a meggyőző érvek erejének hatalmát elismerni, az nagyon csalódnék úgy az ő beszédének, valamint a vallás belső erejének mivoltát illetően.

Mikor Lessing a protestáns theológiát lehetetlenné tette bebizonyítva, hogy egy megreformált kinyilatkoztatás ellentmondást hord magában, a protestáns theologia képviselői a vallás definitióját úgy összezsugorították, hogy minden az érzelmek terére szorult. Isten létének, a lélek halhatatlanságának bizonyítékait is csak az érzelmek köréből vették s kant kategoricus imperativusát örömmel üdvözölték, de feledték, hogy ez a kategoricus imperativus is olyan homályos valami, amely a rideg ész kritikája előtt

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szent Atyánkért.

Elmondott a Kath. Tanítók országos díszgyűlésén.

Ki sok századon a népjogok védője
 Tanítómestere volt egész világnak:
 Róma felé száll ma lelkünk gondolatja,
 Ahol Szent Atyánk él, mint egy száműzött rab.
 Oda viszen szívünk legmélyebb érzése,
 Erkölcsi világnak védőbástyájához
 Bölcsék bölése elé, ki magas trónjáról
 Szélesedben, viharban oly bizton kormányoz.

Bölcsője nem ringott fényes palotában.
 S a hívő szózatot bár örömmel vette
 Magasztos céljához vezető útjában
 Óvó kéz mellett is kő, tövis sebzette;
 Mert mint a durva rög fakadó virágon:
 Gyöngye vállaira gond nehezült korán.
 S munkás szorgalommal szent célját elérve
 Majd elsők közt első érdemei során.

Ötven éve immár, hogy Isten szolgálja.
 S ez idő alatt is beh sok megváltozott!
 Láttá, hogy a gyermek mint víztől az olaj
 Kivált a családból s arra fegyvert fogott;

S a tusa mint gyeptűz harapozik szerte;
 Osztyályhare, irigység: hol a nép csendben élt.
 És ha erőre kap pusztulásnak indul
 Mint a pogány is tisztel, a vandal megkimélt.

De félre sötét kép! Ünnepelni jöttünk.
 Fájó hang ne bántsa e fényes ünnepélyt.
 Öltön dísz keresztény hazánk sok hű fia
 S öröm derítsen föl ma szívet és kedélyt
 Mert nagy s áldott nap ez. Méltó ünnepelni
 S lelkünkbeli zengenünk üdv s hála szózatot:
 Annyi balszerencse, sok viszály után is
 Áll erős sziklavár, a kereszt fönt ragyog.

És gloria fényben fenkölt bölés vezérünk!
 Nézi szív örömmel a mint visszatérnek
 Elszakadt testvérink s egy dicső mult révén
 A biztos köszirtnél ismét helyet kérnek.
 S az ősi szentegyház kapuja megnyílik.
 Gyül. tolong a sok nép, fényárban az oltár;
 És az ötven évi hála áldozaton
 Százszekrek ajkáról zeng a hála-zsoltár . . .

Krisztus helytartója! jóságos szellemed
 Mint a nap világa elhat mindenóra.
 S kiknek lelki üdvén munkálsz, fáradozol
 Örömmel üdvözöl az egész világ ma.
 Mi is hódolattal egy szívvel köszöntünk

Világ oktatóját magyar népevelők!
 Hogy munkában töltött ötven év sorára
 Jöjjenek még számos üdvözölő esztendő.

Az igaz szabadság, és jog védelmére
 Fenkölt, nemes szíved mindenütt dobog.
 Tudomány, művészet, nagy eszmék harcában
 Fényes, nyílt lobogó mindenütt ott lobog.
 Betöltve szíveket, éhszomjas lelkeket
 Szíved békéjével, varázsos ihletteddel
 Csábos utvesztők közt, viharon, vészen át.
 Bátorítsz, irányt adsz gondos szeretettel.

Fárasztó pályákon, munkás küzdelminkben.
 Gyámolító jobbold sem vond meg soha.
 S jóleső érzéssel néztünk e nap elé:
 Üdv Reád! szent ügyünk magasztos bajnoka.
 Légy áldott szent hitünk erős sziklavára!
 Szívet, észet uraló csodás nagy hatalom.
 Nemzetünk is védő szárnyad alatt indult.
 Te fényes lángoszlop a nyíló hajnalon.

Te vezess bennünket, vezérelj tovább is.
 A tudás, hit erkölcs áldásos virányán.
 S ha lankadnánk buzdíts, tüzelj tetterőre
 Hogy ne legyen köztünk széthuzás, rut ármány,
 Hisz szavadra láng gyul millió tűzhelyen.
 Melyből az élő hit, honszerem fakad;

S a j á t készítményü
 menyasszonyi kelen-
 gyék. Női férfi és gyer-
 mek fehérneműek. -

Menyasszonyi kelengyék
Grünvald és Vahl
 Budapest, Nagyvárad, Bécs.
 Rákóczi-ut 5 szám. Telefon 193 szám.

S a j á t készítményü
 menyasszonyi ke-
 lengyék, Blousok,
 Jouponok, pongyolák.

nagyon is gyenge bizonyítékokat ad, a legfőbb kérdések mellett. Minden telovad az érzelem világában és így kétségessé válik minden.

Az Atya küldötte Jézust. Jézus az apostolokat, ezek a püspököket, ezek a papokat ugyanazon hatalommal, ugyanazon igazságok hirdetésére s a megváltás kincseinek kiosztására. Itt tehát felsőbb küldetésről van szó és ennek tudatában kell hogy legyen minden pap, minden világi. Nincs itt szó néplekekről, filozofiáról, megtört beteg lelkek hallucinációjáról, nemesen gondolkozó urak és hölgyek érzelmvilágáról. Itt arról van szó, hogy Isten az emberhez szólott. Szólt a belé fektetett örök elvek alapján a józan észhez, szólt a történelem bizonyossága szerint az ész által óhajtván várt kinyilatkoztatás által is.

Ha belátjuk, hogy a biblia szava az evangélium szava történelmi igazság és nem szétfolyó legenda, nem magasztos költemény, akkor igen is a vallás szilárd alapon áll, mert az ész örök elveivel szilárdabb dolog bizonyítás tekintetében nincsen.

A vallásos érzelem az ész alapján kell hogy kifejlődjék, nem pedig megfordítva. A modernizmus semmi egyéb, mint a hittől egészen megválni nem bíró, a tudományos elméleteket tulbecsülő elmék származásos vergődése, akik tudni szeretnének ott ahol az ész hitet követel és hinni akarnak ott, ahol tudni kell. Ez a szellemi zavar nagyon sok elmét elborított és nagyon helyesen tette Prohászka, ha ezt a szerencsétlen áramlatot feltartóztatta, mielőbb még nálunk veszedelmessé válhatott volna.

Am azért a középiskolai és theologiai

tanárok álljanak résen és adjanak ifjaiknak erős szilárd elveken alapuló vallásos meggyőződést. Nem az érzélgős alapuló vélekedésekből kialakult poézisra van szükségünk, hanem az élő Isten Fiának Krisztusnak szavára, amely áthatja az ésszt, a szívet és megnyitja a föld színét.

Gedeon.

Lipót-rend egy békeközvetítésért.

A hivatalos lap teguapi számának élén ez a hír jelent meg:

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1908. évi július 26-án kelt legfelső elhatározásával Kvassay Istvánnak, a konstantinápolyi cs. és kir. osztrák-magyar konzuli főtörvényszék elnökének és m. kir. kereskedelmi miniszteri tanácsosnak a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Kvassay István volt azok egyike, aki, amikor a koalíció és Fejérváry-kormány között a legelkeseredettebben dult a harc, minden áron békét akart teremteni. Neki is volt egy béke-terve, homo regius is volt, — de a békét még sem ő teremtette meg.

Boda nem engedte meg a szociálisták hétfői tüntetését. A szociáldemokratapárt nevében Buchinger Manó, Vántus Károly és Schwarz Gábor bejelentették, hogy a kerületben hétfőn tartandó gyűlések után körmenetet akarnak tartani. A főkapitány nem vette tudomásul a bejelentést s a körmenetet nem engedélyezte.

A választói reform. *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter Budapestre érkezett és a legközelebbi napokban audiencián fog megjelenni a király előtt, hogy a választói jogról szóló törvényjavaslatot előzetes szentesítés vé-

gett a felség elé terjessze. Ma már a dolgok odáig fejlődtek, hogy egészen biztosra vehető, hogy a király, aki a reform alapelveit már előzetesen ismerte, mindenben hozzá fog járulni *Andrássy* előterjesztéséhez. A belügyminiszter a választói jogról szóló törvényjavaslatot még a delegációk összeülése előtt fogja a Ház elé terjeszteni. A koalíciós pártok zöme már megbarátkozott a pluralitással, csak a függetlenségi párt egy 30—40 tagból álló csoportja követeli, hogy a szavazati jog a magyar írás és olvasás tudásához legyen kötve.

Az országház megnyitása. A képviselőház megnyitása kedden délelőtt 12 órakor lesz. Kedden még csak formális ülés lesz, ha csak valami sürgős interpellációt nem jegyeznek be. Ez esetben a következő nap ülésrendjét állapítják meg s kijelölik a delegáció tagjait. Bécsi hírek szerint a delegációt október 5-ikére hívják össze.

A város kölcsönkötvény-kibocsátási joga.

— Nagyvárad város jövő fejlődése. —

A m. kir. pénzügyminiszter törvényjavaslatot készített, amely szerint Pozsony, Fiume és Zágráb városok közintézmények létesítése céljából községi kötvényeket bocsáthatnak ki s erre bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

Mivel a többi vidéki városok ugyanolyan helyzetben vannak, mint az említett három város s közintézményeket csak drága kölcsönök felvétele útján létesíthetnek, Nagyvárad városa feliratot intézett a pénzügyminiszterhez, hogy a többi hasonló városoknak s ezek között Nagyváradnak is adja meg a kötvény-kibocsátási kedvezményt.

A miniszter a felíratra azzal válaszolt, hogy a város mutassa ki, melyek azok a közintézmé-

És bármint is tombol a vihar bösz árja:
Szent győzelmi ének kíséri utadat.

Oh ünnepeljünk hát! Zengjen hálaszózat
S visszhangját fogja el a kunyhó, palota:
Ki vészben is oly hűn őrizé hajónkat
Hütlenek Rómához nem leszünk mi soha.
S ez örömnapp jöttén hátalatt szívünkbelől
Szálljon hő ima fel e magasztos helyen,
Nem magunkért, oh nem: Szentséges Atyánkért.
— Könyörgök hallgass meg kegyelmes Istenem!

Udvardy József.

Hűség.

Írta: Vértessy Gyula.

A »Szenvedők« huszonötödik előadásának a jubileumát ültük. Magyar szerző darabja, hozzá nem holtmi léha frivolság, hanem komoly társadalmi dráma és mégis huszonöt előadást ért meg — ez nagy sor.

Büszkék is voltunk rá, Detrey Miklós is, az író, meg mi is, a Miklós barátai. Azaz, hogy csak talán mi. Mert Miklós ur, mióta becsőpönt a dicsőségbe, nagyuri nemtörődömséggel fogadta a szerencse udvarlását. Mintha eddig is mindig csak olyan darabokat írt volna, amelyeket ötvenszer, százszor fognak egymásután előadni; mintha nem is emlékeznék vissza azokra a majdnem egy évig tartó igazgatói elő-

szobázásokra és pártfogók keresésére, amelyekre szükség volt, hogy a »Szenvedők« végre szinpadra kerülhessen.

Ő mondom, elfelejtette a keserű és bántó előzményeket, élt a jelennek, a dicsőségnek és bezebelte az előadási díjakat olyan fölényes közönynyel s olyan nyugalommal, mintha zsege ifjú kora óta csak tantiémek zsebregdülésével lett volna elfoglalva.

Ő elfelejtett mindent, de mi emlékeztünk rá, hogy az írói sikertelenségek miatt már-már elzúllófélben volt szegény fiú és büszkék voltunk rá, hogy a »Szenvedők« révén, azok vállán, talpra áll, fölemelkedett.

Mert magyar írónak elesni, elzúllni könnyű, de felemelkedni nehéz, ha egyszer elesett. Miklós pedig már közzel járt hozzá. Nem volt akkora tehetség, hogy azzal utat tudott volna magának törni minden akadályon át, de olyan kis kaliberű ember se volt, akit mások számalomból vittek volna előre. Meg aztán egy kicsit gavallér is volt, ur is volt, régi gentry gyerek, aki se koldulni, se hizelkedni nem nagyon tudott, az üzletekhez pedig nem értett, hát nem tudott érvényesülni.

Rádásul még megis háza odott, elvett egy bájos, szép, de nagyon szegény leányt, valami kis színésznőcskét, aki mint a rossz nyelvek beszéltek azért ment férjhez, mert a szinpadon nem tudott boldogulni. Holmi rózs-

leányka volt, az pedig tudnivaló, hogy az orléansiaknak nem való a szinpad.

Ezzel a házassággal ezután legalább mindenki azt hitte, hogy teljesen letört Miklós ur. Eleinte csakugyan úgy is látszott. Egyre gyengébb dolgokat írt, verset, tárcát sokat és rosszat; a nevét mindenütt lehetett látni, csak jó dolgok alatt nem; ez a stadium pedig mikor az író már csak husz koronáért dolgozik, a tehetség elzúllásának első lépcsője.

S azután egyszerre csak visszafordult a lefelé vivő lépcsőről, megírta a »Szenvedők«-et, előadták s megérkezett a jubileum napja is. Nagyszerű bankettet rendeztünk a szerző tiszteletére. A bankett szolid, méltóságteljes hangulatokkal kezdődött.

Todorffy ur királyi tanácsosi máltóssággal üdvözölte az ünnepeltet több előkelő irodalmi társaság nevében, melyek tagjai közé Todorffy ur szerencsés magát soroztatni. Bájnok, alanyi és tárgyi költő ur egy erre az alkalomra írt remekét szavalta el reked, borizú hangon — Szellemfi ur ugynevezett rögtönzött, de tulajdonképpen két nap óta készített szellemi szikrákkal tette próbára a társaság s az ünnepelt türelmét — a színházi direktor Detreyben az új Csiky Gergelyt s a magyar Sardout ünnepelte, a vén uzsorás kiadó: Garami ur pedig az ideálmust dicsőítette, amely nélkül nem élet az élet s végül Pirossi Loránd nemzetközi

HÖLGYEK!

A legdivatosabb és legújabb szabásmintáim megérkeztek. Személyzetemet a főváros elsőrangú szalonjaiból hozattam. — A munkáért kezesességet vállalok. —

ROTH ADOLF női szabó
NAGYVÁRAD, ZÖLDFÁ-UTCA 11 SZÁM.

nyek, melyek megvalósítása szükséges s mutassa ki a város vagyoni állását.

Lukács Ödön már elkészítette a miniszter által kívánt felterjesztést. Ennek a város közgazdasági állapotára vonatkozó része a következő:

Nagyvárad város az utolsó évtized alatt kétségtelenül nagyot fejlődött.

1897-ban Nagyvárad város cselekvő vagyona 22.479,196 kor. 58 fillér volt, szenedő vagyona 10.893,930 kor. 67 fillér s így tiszta cselekvő vagyona 11.585,227 kor. 91 fillér volt.

Ezzel szemben 1906. év végén a cselekvő vagyona 27.513,036 kor. 46 fillér, szenedő vagyona 13.751,536 kor. 97 fillér, tiszta vagyona 1906. december 31-én 13.761,497 korona 49 fillér. Így viszonyítva az 1897. évi állapotot az 1906. évi állapottal, a vagyoni szaporulat 2.176,269 kor. 58 fillér.

Nagyváradnak hygienikus, kulturális és gazdasági szempontból szükséges a vízmű kibővítésére 700,000 korona, a csatornázásra 3.200,000 korona, iskolák építésére 483,652 korona, új vágóhidra 1,463,791 korona, áru-csarnokra 800,000 korona, Körözspartfalra 140,000 korona, katonai barakokra 40,000 korona, felső gyalogvashidra 60,000 korona, a Szent László-térre torkoló utcák burkolására 800,000 korona, fűtővonalak burkolására 900,000 korona, a Körözspart rendezésére a Szent László-hidtól a 3-ik vashidig 803,000 korona, a harmadik vashidra 400,000 korona, a köztisztasági intézményekre 500,000 korona, szociális intézményekre 2.000,000 korona, a velencei fahidra 37,000 korona, a gyermekkórház kibővítésére 50,000 korona, a tüzelaktanya kibővítésére 700,000 korona, a vásártér rendezésére 200,000 korona, nyári szinkör építésére 85,000 kor. tehát összesen közintézményekre 13.807,443 korona megterhelhetés vár a városra.

Ezen létesítményekből produktív jellegű 7.463,791 kor. inproduktív jellegű 6.334,652 korona.

Ezek végrehajtása után a város vagyoni helyzete: cselekvő vagyona 41.320,479 korona, szenedő vagyona 27.458,981 koronára emelkednék.

Ezen mérleg mellett pedig a város a közhitelre elég garanciát nyújtana.

Ha az adózó képességet, mint első rendű garanciát veszszük, az eredmény még kedvezőbb.

A fenti szükséglet 5 százalékos amortizációja évenként 348,000 koronát tenne ki; azonban a felsorolt közintézmények nem egy év alatt létesíthetők, tehát a 348000 korona évi törlesztés csak egy évtized múlva lép elő, mint ledezetre váró kiadás egész összegében. A város közönségének adózó képessége pedig évről évre fokozódik, tehát tíz év múlva ezen összeget minden nagyobb megterhelhetés nélkül fedezhetné a város.

Ennek bizonyításául szolgálnak a következő adatok:

A községi pótdadó bevétel volt 1900-ban 242,361 kor. 37 fillér, míg 1907-ben ugyanolyan kulcs mellett már 404, 208 korona községi pótdadó folyt be; tehát 7 éven belül adóemelés nélkül 167,847 koronával, vagyis 70 százalékkal emelkedett a községi pótdadó. Ha tekintetbe vesszük a város várható fejlődését, gazdasági erősödését, kulturális haladását, remélhető, hogy egy újabb tíz év 80-as emelkedést biztosít.

Végül rámutat arra a várakozásra, hogy a város vagyoni helyzete megszerzi a tőke bizalmát.

Nagyvárad városa joggal kérheti az államtól a kedvezményt, mert hiszen ha a város emelkedik, ezzel az állam is nyer erőben és haladásban.

A szerb patriárka választás.

Végbement a második választás is Karlócán, nem több eredménnyel mint az első. Megválasztották Szevics Mitrofan patriárca (horvátországi) püspököt, aki annyit sem tud magyarul mint Zmejanovics, de három szavazatot kapott Bogdanovics Jucián is, akiért a királyi biztos annyira exponálta magát. Ez a három szavazat arra is elég lehet, hogy kinevezze a király. mert a kongresszus tulajdonképpen csak

jelöl s a jelöltek közül a király nevezi ki a patriárkát.

A választásról tudósításunk a következő:

Karlóca, szept. 19.

A kongresszus mai ülése iránt már sokkal nagyobb érdeklődés mutatkozik. Karlóca ismét nagyvárosias jellegű lett és az utcákön sok idegen hullámzik. A kongresszusi palota előtti téren nagy néptömeg gyűlt össze és a palota bejáratait megostromolták karzati jegyekért. A rendet a kivezényelt csendőrség tartja fenn. A radikálisok tanácskozása heves volt. Este 10 órakor szakadás történt és 23 Szevics párti kivonult a teremből. Ma reggel 8 órakor újból megkezdtek a tanácskozást, mely az ülés megnyitásáig tartott.

Dr Gyurgyovits Nikola világi elnök a kongresszus ülését 10 órakor megnyitotta. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után Sanyics Döme, a pénzügyi bizottság elnöke jelentést tett az eddigi kiadásokról. Muazsevics Yazul (önálló) hozzászólása után a kongresszus a jelentést elfogadja. Elnök jelenti, hogy napirenden van a patriárka-választás. Felszólítására a jegyző újból felolvassa a választásra vonatkozó királyi leirat szerb szövegét. Elnök felhívja a képviselőket a szavazás megkezdésére és hangsúlyozza, hogy a választásnak az eddigi szokásokhoz híven kell lefolynia, vagyis mindegyik püspök nevével, Zmejanovics kivételével ellátott szavazó-ív van az elnöki asztalon. A jegyző névszerint felolvassa a képviselők neveit, ezek elsőben szóbelileg kijelentik, melyik püspökre szavaznak, majd pedig a szavazó-ívre ráírják saját, valamint az általuk képviselt kerület nevét. Az elnök felszólítására ezután a hallgatóság kivonul a teremből, a palota folyosóit kiürítik, a bejáratakat lecsukják. A választás pontban 11 órakor kezdődött.

Karlóca, szept. 19.

A mai patriárkaválasztásnál *Nikolics Miron* püspök 27, *Szevics Mitrofan* patriárca püspök 44 és *Bogdanovics Lucian* budai püspök 8 szavazatot kapott.

szociálista népvezér és népbolondító a »szenedők« nevében üdvözölte a »szenedők« nem szenedő szerzőjét.

Szóval a bankett, magas irodalmi irányú bankett, reggelig tartó, dubaj, cigányos, táncos mulatsággá nőtte ki magát. A sok jókedvű bohémlegény meg a sok szép asszony, szép leány, a kit összetoboroztunk: színésznők, írők, piktorok, színészek feleségei, leányai, pompásan érezték magukat egymás között bohém és tágabb családi körében.

A cigányok remekül huzzák a cigányoknak s járták a táncot hatalmasan, szilaj jókedvvel. Az arckok ragyogtak, s szemek tüze kigyúlt, repültek a csipke és szalagdiszkek suhogtak a selyemszoknyácskák, alsók és felsők s jókedv, vidámság, az élet boldog, szerelmes hangulatának a kifejezése ült az arckokon!

Különösen egy pár fiatal asszony szép arcán; egy pár fiatal asszonyén, aki most vett először részt bohém mulatságon s aki most találkozott először egy-egy kedves írójával, színészével, vagy poétájával. Azzal akiről, vagy akitől már annyit olvasott s a kivel annyit álmodott, a kiről annyiszor álmodozott.

Ugy látszott, hogy az is afféle rajongók közül való, a ki Detrey Miklóssal tünccolt. Mozdulatából, ahogy odahajolt, odasimult a férhez; tekintetéből, a hogy nézett rá, mindenéből látszott a szerelmes nő szenedélye a

férfi iránt s az ábrándos nő szentimentális érzélgőssége az író iránt.

Odaadással hajolt a vállára és türte, hogy hevesen a melléhez szorítsa a férfit; azalatt pedig olyan epedő bakfis tekintettel nézett rá, mint a hogy a zárdabeli, polgári iskolás kis leányok szoktak a gimnázistákra nézegetni.

Nini, most meg a férfi arca egész közel hajlik a nőéhez, szép fekete haja, majd Miklós lehajlik kissé s megcsókolja táncosnője haját. Ez észre is vette, de nemcsak nem haragudott érte, hanem még hálás pillantással is jutalmazza a kipirult arcú udvarlót a néma bókért.

Nagyon érdekelnek a szerelmes párok, különösen csárdás közben, a mit az Uristen is a szerelmesek számára teremtett — hát közelebb hódítottam hozzájuk egy ablakmélyedés felé. De a kiszemelt hely már el volt foglalva. Más figyelte onnan őket: Detreyné.

Ő ült ott a bársony kanapén, melyen délszaki növények és függönyök jóformán egészen eltakartak.

Mikor észrevett, hogy rejtekhelye felé közeledtem, felkelt és elakart onnan menni. Ugy látszik megsejtette, hogy én tudom, miért ül ő ott s szégyelte, hogy rajtakaptam.

Az igazat megvallva, már ezelőtt is próbáltam én udvarolni a szép Annának, de teljesen eredménytelenül. Imádtam az ő csélcsp

uracskáját, a ki pedig minden inkább volt, mint hűséges férj. Örültem, hogy most ott találtam elmerülve Miklós ur hódító hadjáratának reá nézve nem valami kellemes szemléletébe. A legbecstületesebb asszony hűsége is meg-inog ilyenkor, mikor látja a saját két szemével, hogy az ura életre-halálra udvarol egy más asszonynak.

Azt hittem, elérkezett a pillanat, mikor megtalálom az urat a szívéhez.

Hátha ez a hideg szép asszony, aki eddig csak mosolygott, mikor a szerelemről kezdtem el neki beszélni, most majd felém hajlik csaldása fájdalomában:

— No lássa, mennyire nem érdemli meg Miklós, hogy úgy szeresse, ahogy szereti. Ha nekem ilyen édes, aranyos feleségem lenne, nem is tudnék másra nézni sem!

— Dehogy nem, — mondta szomoruan. — Maguk mind egyformák! Legfeljebb egyik nyiltabban, másik rejtettebben csinálja a dolgot. Miklós se jobb a többinél, de legalább nem hazudik. Maga most hazudni akart nekem. Ugy-e? Ne is tagadja! A szerelméről akart beszélni.

— Nem hazudtam volna! Szeretem, nagyon szeretem. Nem közönséges vágy ez, de a vágy a tiszta, nemes érzések után.

— Csakugyan így lenne? S ha így is! Ha maga ezerszer jobb lenne, mint a minő, ő

Új férfi-, fiu- és gyermekruha-üzlet.

Van szerencsénk a t. ruhavásárló közönség b. tudomására hozni, hogy **Zöldfa-utca, (Zöldfa-szálloda épületében, a Sörcsarnok mellett)** e hó folyamán egy hol legfinomabb szövetekből készült ruhák óriási nagy választékban és igen olcsó árak mellett kerülnek eladásra. **Jelszavunk:** »Kevés pénzért szép ruhát, jó ruhát és csinos ruhát. — Megtekintés ingyen, próbabevásárlással meglehet mindenről győződni — Kiváló tisztelettel

GELBERG ÉS NAGY.

Karlóca, szept. 19.

A legtöbb szavazatot nyert püspök beadta lemondását, mert szerinte ő sem rendelkezik azokkal a kellékekkel, melyek miatt megválasztott elődjét sem erősítette meg a király. Günther királyi biztos háromnap haladékot adott az új választás megtartására.

A volt csehii körjegyzőség utóhullámai.

A Tiszántul szeptember 19-iki számában a csehii körjegyzőség megszűnésével kapcsolatosan állás nélkül maradt Müller Béla körjegyzőre vonatkozó közlemény téves information alapul, miután a valóságot csak kis részben fedi, mert az eset a következő:

Az Apáti, Csehi, Pecszenzmártoni körjegyzőség nem valami szerencsés beosztású volt az érdekelt községek lakóira nézve s így történt, hogy az anyakönyvi törvény létrejöttével az anyakönyvi körök nem a körjegyzőségek, hanem az egymáshoz közel levő községek szerint lettek egy-egy anyakönyvi körre alakítva, majd pedig az anyakönyvi körök végleges rendezése tárgyában kiadott miniszteri utasítás alapján Nagy Márton központi főszolgabíró a három körjegyzőséget az anyakönyvi kör szerint osztotta be az érdekelt községek képviselőtestületének határozata alapján a megyei törvényhatóság jóváhagyása mellett. Csehi mint körjegyzői hely megszűnt s helyébe Nyárlón új körjegyzőség létesült.

De ezt megelőzőleg magához hivatta Müller Béla csehi, Simon Gábor pecszenzmártoni és Deutsch Ármín o. apáti körjegyzőket az ügy előzetes megbeszélése végett. Az ekkor történt megállapodás szerint miután a feloszlatandó csehi körből három község szószerint Hájó,

Rontó, Betfia Pecszenzmártonhoz lett csatolva: Pecszenzmártonba Müller Béla volt csehi körjegyző jött volna, Nyárlóra pedig Simon Gábor pecszenzmártoni körjegyző miután a körjegyzőségből Almamező és Haragmező Nyárlóhoz lett csatolva. Köri beosztás célszerűségét tekintve az idő Nagy Mártonnak adott igazat, mert e beosztás közigazgatási szempontból véve haladást jelez.

Azonban a személyi megoldás nehézségbe ütközött, mert az érdekelt községek törvényben gyökerező jogaira hivatkozva ellene voltak a rövid utoni személycserének amelyet Nagy Márton főszolgabíró az előző megállapodás folyamánként elrendelt s miután a kör beosztása a felsőbb helyen is jóvá lett hagyva O. Apáti megmaradt körjegyzőül Deutsch Ármín, Pecszenzmártonban Simon Gábor felsőbb rendelet folytán, Nyárlóra pedig helyettesül Müller Béla a volt csehii körjegyző szőlőltatott fel, de ő már mint választott jegyző azt nem fogadta el, hogy ott ismét választás alá kerüljön,

K. F.

Lefujtak!

Hosszu idő után végre ismét megjelenik a mosoly a katona ajkán. Az öreg baka hazamegy és a többi pedig számolja, no még egy nagygyakorlat, vagy pedig no még két kis esztendő.

De ilyenkor jó dolga van mindenkinek katonáéknál, már tudniillik annak, aki nem került valami elrontott lépés miatt az »egyesbe«. Mert a nagygyakorlat után pihenő következik. Igen sokan mennek szabadságra, a legénység, no meg a tiszturak közül is.

Áz itthon maradt legénység meg hányja-veti a nagygyakorlat részleteit, hogy ez volt jó, amaz meg rossz. Hogy ezt így kellett volna csinálni, azt meg úgy.

Egyik másik öreg csont nagy titokban azt re-

géli, ha ő lett volna a vezénylő tábornok, hát úgy megverte volna az ellenséget, amilyen még eset nem volt, mióta divatban vannak a hadgyakorlatok, de hát nem kérdezték meg őt, hát el is páholták őket.

Megszólal egy káplár is — előrsparancsnok volt — és hogy — hogy nem elaludt, — de — teszi hozzá — rajtam ugyan nem fogtak ki — nem csiptek meg.

Mások pedig leprésett virágot, meg keszkenőt mutogatnak nagy dicsekedve — a legkedvesebb emléket a nagygyakorlatnak.

A tiszturak is lerázták már az ut porát. Megélénkül a korszó, színesebb a színház földszintje, vidámabb a kávéház és — többet keres a cigány.

Hiába a katonaság — a vidámságot — pezsgő életet jelenti mindenütt.

De természetes, hogy a tiszturak számára sem mulott el a nagygyakorlat egy-egy galáns kaland nélkül. Az egyik letényképezte magát és gondosan becsomagolva küldi arra, abba az irányba, ahol a gyakorlatok voltak.

A másik szorgalmasan küldi a képes lapokat a harmadik — Uram bocsá! a jeggyűrűket méregeti a kirakatokban. Tudok olyant is, aki nász-nagy után futkos.

Azonban van ennek a nagygyakorlatnak a többek között egy rom oldala is. A pénztárcák hihetetlen módon — laposodnak. Igen sokkal több kell az uton mint rendes körülmények között, — no de se baj! a mi derék tisztjeink ereibe nem olyan vér foly — hogy ezt rajtuk bárki is észre venne — még ha mindjárt még egy új végrehajtási novellát csinálnának is.

A fődolog, hogy a nagygyakorlatoknak ez évben:

Lefujtak . . .

R.

pedig ezerszer rosszabb, mégis csak őt tudnám szeretni.

Ugy éreztem, mintha a hangjában őszinte érzés jele lenne, melyet csak próbál titkolni. Hiszen elvégre hű legények vagyunk mindannyian, akik hamarosan elhitejűk magunkkal, hogy szerelmet ébresztettünk.

Nem emlékszem már rá, hogy mi mindent beszélhettem össze, de azt tudom, hogy arról is szóltam, hogy nagy szükségem van az ő tiszta szerelmére, mert ennélküli összecsapnak fejem felett az élet szennyes hullámai:

— Mentsem meg, mentse meg! — ezzel végeztem a szerelmi vallomáson.

Szomoruan mosolygott:

— Nem mentem! A mentési munkálatból. édes barátom én már ki vettem a részemet, Milyen csodálatosan egyformák maguk írótlélek. Egyforma a szívük; a lelkük hangja; egyformák a frázisaik, az igaz és a hazug érzéseik! Ő is éppen így beszélt, mint maga, mikor szerelmes volt belém. Hogy mentsem meg, hogy szabadítsam ki az élet fertőjéből; tisztítsam meg, váltsam meg! Adjau vissza az életnek, az irodalomnak, önmagának . . .

Kiszabadítottam, megtisztítottam, visszaadtam az életnek, az irodalomnak, önmagának. Akkor írta meg ezt a darabot is. Tiszta életet

élt, tudott írni; szép, okos, nagy dolgokat. A mi házasságunkat írta meg benne. Csakhogy úgy tüntette fel a dolgot, mintha ő lenne a martyr; az író, a ki elzúllik a házasságban, a kit tönkretesz a mindennapi rendes élet. Pedig nem volt igaz! De a darab szép volt! S hogy megírta, azt nekem köszönheti. S fog még többet is írni ilyent. Ha visszatér hozzám. Megmentettem az enyém. S úgy szeretem őt, mint az anya a fiát, a kit testi kinok árán szült; ő lelki kinok árán lett az enyém. S kinoz, gyötör egyre, de én szeretem, bármit is csinál; hibáival, bűneivel együtt, úgy ahogy van! Megcsalt elégszer s meg fog ezután is csinálni, de én boldog vagyok, ha néha nekem is juttat a lelke morzsáiból. Utánom, gyűlölnöm kellene s csak szeretni tudom. Mi köt hozzá? Talán a szenvedés?

Boldog vagyok, ha láthatom, ha a hangját hallhatom; ha beszél hozzám azon az ő kedves, szép meleg hangján, sok-sok hazugságot, melyekről tudom, hogy hazugságok, de melyeket mégis úgy hallgatok, áhitattal, miat a dajkaméséket a gyermek.

Ő a gyermek, az én bűnös, rossz nagy gyermekem s ha vele vagyok, mégis én érzem mellette gyermeknek magamat.

Hozzám csak néha tér meg. Mint a kor-

hely, a tiszta vízhez. a sok bor, pezsgő, mámor után. S olyankor boldog vagyok, hogy láthatom. Mert szeretem! Szeretem és nem hagyom el soha.

Talán előre érzem az ő sötét sorsát? Talán az is köt hozzá? Némely dolgot úgy lát az ember előre, mintha már a halál után lenne s tisztább világból nézne le ebbe a szennyes világba. Tudom, hogy bűnhődni fog! Miattam is. Pedig én sokszor kérem az Istent, hogy azt bocsássa meg neki, amit ellenem vétett. De nem fogja megbocsájtani s bűnhődni fog! S mi lenne belőle, ha én is elhagynám, ha akkorra én se lennék mellette? De én mellette leszek akkor is, mikor majd minden el fogja hagyni, mint a hogy a szeretői el fogják. A büntetések a megbánások óráiban mit csinálna nélkülem? Hadd tudja meg akkor, hogy kije vagyok én neki! hadd tudja majd meg akkor, hogy a sok között, akit szeretett, volt egy, aki nyomorultabb, gyávább és szerelmesebb volt, mintsem úgy tudott volna vele bánni, mint a többiek. Ugy, ahogy megerdemelte volna!

S bárcsak következne el az az idő mielőbb. Akkor, ha senkije se lesz rajtam kívül, talán úgy fog szeretni mint a hogy én most szeretem őt . . .

Női divat terem.

Neuländer D. Dezső angol és francia női divatterme

Nagy-Körös-utca 3. szám.

Vidéki meghívásra saját költségemen azonnal kiutazom. Legmodernebb szabás és minden időben a legújabb divatlapok.

UJDONSÁGOK.

A pápa aranymiséje.

A magyar püspöki kar körlevele amai napra tüzte ki X. Pius pápa aranymiséjének megünneplését.

A vasárnapi rendes áhitat szavába belecsendül tehát ma a pápával egyesülő hálaadás, mely összetartja a keresztény világ érzéseit s fölfelé irányítja a lelkeket. Gyönyörűen fejezi ki a püspöki kar körlevele az egyház tanítását a pápáról az alábbi szavakkal:

I. Legnagyobb kincsünket hitünkben bírjuk, melynek világossága mint természetfölötti fény szivárog lelkünkbe s mint rendületlen meggyőződés jelentkezik öntudatunkban. Isten árasztotta e fényt belénk, hogy világosságában járjunk, közelségében éljünk s hogy látni, bizni s szeretni akkor is s ott is tudjunk, hol tudományra s az ész világosságára köd s homály borul. A hit a mi vigaszunk, mert általa vagyunk Krisztussal összeköttetésben; a hit erkölcsi erőnk forrása, mely az apostol szerint legyőzte a világot régen s legyőzi bennünk is. A hit a mi győzelmünk! Nincs kincs, mely a hittel fölé s bátran hasonlíthatjuk azt az evangéliumi példabeszéd drága gyöngyéhez s elásott kincséhez, melyért mindent oda kell adni, hogy azt megszerezzük s ha birtokában vagyunk mindenről le kell mondani, hogy el ne veszítsük. S ha mindent veszítenénk is érte, akkor is mennyországot hordozunk magunkban, míg ellenben aki a hitet elveszti, az üdvét veszélyezteti s az ilyen elsötétült lelket már itt a földön kínzó lelki szegénység s vigasztalanság környékezi, melyben az élet unalma s a világ szomorúsága lakik. Ezt az isteni hitet, ezt a kincset s örömet akarta az Ur Jézus biztosítani földi életén túl is valamennyi nemzedéknek, az evangéliumot s kegyelmeit át akarta adni mindenkinek; gondoskodott tehát arról is, hogy a hitre s kegyelmeire könnyen rátaláljunk; ezért alapított egyházat s e házba helyezte el kincseit, e házban nyitott iskolát, hogy fölvilágosítsa híveit, s ugyanakkor e kincshez sáfárt, e tanhoz tanítót, az evangéliumhoz apostolt állított; a házban lakó nagy, keresztény családnak atyát adott, kit mi Szentséges Atyánknak hívunk. Reábizta, amit nekünk juttatni akart. Nem bizta tehát tudományra, melyet félremagyarázhatnak, nem könyvre, melyet széttephetnek, nem betűkre, melyeket szétvehetnek s nemcsak írott okmányra, melyet illetéktelen okoskodók kiforgathatnak, hanem az evangélium mellé élő tekintélyt állított s legfőbb tanítót rendelt. Ez az élő tekintély s legfőbb tanító a pápa!

X. Pius pápa 6 Szentsége aranymiséje alkalmából a hálaadó istentisztelet és szent mise ma, szeptember hó 20 án délelőtt 9 órakor lesz a nagyvárad i. szert. székesegyházban. A jubileumi szent misén a nagyvárad *Kath. Kör* testületileg vesz részt, s az elnökség ez uton is

felkéri a Kör tagjait, hogy a szentmise alkalmából a székesegyházban minél tömegesebben vegyen részt. A gyülekezés a székesegyház kapujában.

* **Személyi hir.** Dr. Schiff Ernő a gyermekkorház igazgató főorvosa két heti tartózkodásra Olaszországba utazott.

* **Kinevezés.** Kolozsy Gyula alerdőtelügyelőt a király Ő felsége erdőfelügyelővé nevezte ki. Darányi Innác földművelésügyi miniszter értesíti Biharmegyét és Nagyvárad városát, hogy az új erdőfelügyelőt a nagyvárad erdőfelügyelőség vezetésével bizta meg.

* **Egyenruhát kérnek.** Nagyvárad város vámszemélyzetének sok kellemetlensége van a miatt, hogy a személyzet egy részének nincs egyenruhája s ezért a közönség nem respektálja őket. A vámszemélyzet, Liszkay Béla fővámellenőrrel élén kérelmet adtak be a tanácshoz, amelyben kéri, hogy a fővámellenőr és az I. oszt. ellenőrök részére pénzösszegben juttasson ruha-átalányt, a többieknek pedig természetben, adjon ruhát a város. Kéri továbbá hogy erről most a szabályrendelet reformja alkalmából gondoskodják a város.

* **A vízvezetési bizottság elnöksége.** A város vízvezetési és csatornázási szakbizottságának elnöki teendőit már évek óta Lukács Ödön adóügyi tanácsnok látja el s odaadó buzgalmat fejtett ki ilyen minőségében is. Most azonban az adóügyek vezetésénél is annyira felszaporodtak a teendők, hogy egész működését igénybe veszi, ezért tegnap hosszú, kellemetlen beadványt intézett a tanácshoz, amelyben kéri, hogy a vízvezetési és csatornázási bizottság elnökségétől mentse fel s azokat más ügyosztály körébe utalja.

* **Az Eötvös önképzőkör alakulása.** A főgymnáziumi Eötvös önképzőkör tegnap tartotta alakuló gyűlését. A tisztikart a következőképp alakították meg:

Tiszbizottság: Bartha Gyula, Kepes László, Pajor Kálmán, Reke Kálmán, Rósentfeld János, Róz Béla, Bary Zoltán, Bányi Adorján, Molnár Lajos, Rendes Ervin. Elnök: Pajor Kálmán, titkár: Róz Béla, főjegyző: Reke Kálmán, főkönyvtáros: Rósentfeld János, főpénztáros: Leipnik Béla, ellenőrök: Tatár Géza, Varró Sándor, aljegyzők: Bányi Adorján, Molnár Lajos, báró Szentkereszty György, Tausz István, alkönyvtárosok: Bartha Sándor, Bary Zoltán, Orbán Sándor, Szondy Jenő.

* **Iskolatársak egyesülete.** Bárhová vessék a férfit az élet küzdelmei, mindenkor kegyelettel emlékezik vissza azokra a falakra, melyek közt a boldog gyermekkor annyi kedves — vagy kedvetlen — óráját töltötte el: az iskola falaira. Ezt a bensőséges érzést akarja ápolni az »iskolatársak egyesülete«, amely egy iskola végzett növendékeit összetartja. Az egyesület célja: minimális tagsági díjakkal támogatni az illető intézetekből a főiskolákba törekvő ifjakat, segíyezni a szegény tanulókat s általában az iskola működését minél eredményezettebbé tenni. Ilyen egyület fennáll már több iskola mellett s mindenik áldásos működést fejt ki. A nagyvárad állami főreáliskola volt növendékeit most dr. Kabos Béla ügyvéd buzgólkodása tömöríti egy egyesületbe; a napokban tartották meg az előértekezletet, mely egyhangulag helyeselt az akciót s most a legszélesebb körű propagandát indítják meg az egyesület megalakítása érdekében.

* **Jön a kolera.** Oroszországban a legveszedelmesebb járvány a kolera szedi áldozatait. Százával halnak az oroszok fővárosában az emberek. A kolera híre csakhamar befutotta az egész Európát s minden országban gyanus szemekkel kísérik minden orosz embert. Az államok mindenütt a legmesszebbmenő óvintézkedéseket tettek meg, nehogy a veszedelem készületlen találja az emberiséget. Magyarország egyike azoknak mely legközelebről van érdekelve. A fővárosban már a legnagyobb apparatussal kezdték meg a védekezési munkálatokat. A vidék még nem tett semmiféle óvintézkedést. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter most mert az oroszországi események a legkomolyabb stádiumba jutottak körrendeletet bocsátott ki minden vármegye törvényhatóságához. A rendeletben Andrássy Gyula belügyminiszter meghagyja a törvényhatóságoknak, hogy a köztisztaságra vonatkozó 1894. évi miniszteri körrendeletet a legszélesebb körben foganatosítsák. Az utazókat, akik kolera gyanus helyekről jöttek 5 napi hatósági megfigyelés alatt kell tartani. Az ilyen egyénekről külön nyilvántartást kell vezetni. A községi előjáróságok között prospektusokat fognak kiosztani melyben úgy az óv mint a dezinficiálásra vonatkozó intézkedések meg lesznek adva. Legjobb óvrendszer a veszedelmes betegség ellen a kevés gyümölcssevés, a föltétlen tiszta víz és a szigorú tisztaság. Nagyváradra vonatkozólag a főkapitány a következő rendeletet adta ki:

A kolera járvány hozzánk való behurcolásának elejét veendő, a rendőrfőkapitány ezton is felhívja a szállodásokat, gyártulajdonosokat és magánosokat, hogy a hozzájuk Oroszországból, vagy ennek közvetlen szomszédságából érkező egyéneket, megérkezésük napján azonnal jelentsék be a rendőrségnek, sőt az illetőket vezessék is fel a rendőrségre, hogy az érkezettek hatósági orvos által megvizsgálhatók legyenek. Aki a rendőrség ezen rendelete ellen vét, szigorúan bünhődni fog. Intézkedett a rendőrség az iránt is, hogy az állomásra, vonattal érkező idegenek (főleg Galiciából és esetleg Orosz, avagy Oroszlengyelországból érkező egyének) fel legyenek tartóztatva s rögtön orvosi vizsgálat alá kerüljenek. Végül felhívja a rendőrség az összes háztulajdonosokat, hogy az úrszék és személtládák tartalmát hordassák ki, az udvari folyókákat kitararítsák méstéjjel fertőtlenítsék, lakásaikat tisztán tartassák s az élelmiszerek, de főleg a gyümölcsfélék fogyasztásánál különösebb óvatossággal járjanak el. Az utcák és terek tisztántartását és fertőtlenítését a hatóság eszközli.

* **Esküvő.** Tegnap délután esküdtött örök hűséget Berátsy Mihály pecezentmártoni prépostsági gazdasági intéző a várad-olaszi templomban Hann Lajos városi törvényhatósági tag építésvállalkozó szép és kedves leányának Teruskának. Az esketést Novntny S. Alfonz főgymnáziumi igazgató tartotta, szép beszédben méltatva a házas élet szentségét.

Fiak! — Menjünk Klein Sándor és Vilmoshoz Fő-utca —
Leányok! üzeltébe vásárolni, kapunk ott minden felszerelést ami szükséges, hogy az iskolában rendes tanulók lehessünk. Iskola-
 táskák 23, könyvszíjjak 20, tentatartók 10, patent harisnyák 14, kötények 35, gallérok 5, ingek 70, kofferek 1 —, kék stb.
 Grammophonok nagy választékban részletfizetésre is. Intézetek részére teljes felszerelések.

* **Áthelyezések és elbocsátások.** *Aba Illés* őrnagy a verségi 7. honvédszázalagvezetőtől a nagyváradai 4. honvédszázalagvezetőhöz helyeztetett át. — *Vlassathy* Odön tartalékos honvédszázalagvezető és *Zoltán* Ferenc tartalékos hadnagy saját kérelmükre a honvédség kötelékéből elbocsátottak.

* **Nagy lopás a vonaton.** F. hó 16-án sürgönyileg kereste fel a nagyváradai rendőrség a Debreceni rendőrséget felszólítván a Kolozsvárról Nagyváradra vivő gyorsvonaton történt szennyező lopás, tettesének nyomozására. Az egyik cinkost már a nagyváradai rendőrök tartóztatták le Miski István többszörösen büntetett zsebmetész személyében, ki bevallotta, hogy a vakmerő lopást három társával, nevezetesen Grosz Miskával, valami Juon nevű egyénnel s Hegymagi Rudolfal, kit a debreceni rendőrség elfogott, ő követte el. Nagyváradról két rendőr utazott Debrecenbe, hol egy igen rossz hírű kávéházban mulatva találták Hegymagit, kit nyomban letartóztattak. Hegymagi tagadta ugyan, hogy része volna a lopásban, de azért letartóztatásban maradt. A tulajdonos hosszú faggatás után előmutatott egy táskát, melyben a rendőrök a meglopott Geiringer Jenő hiharudvari bérleti tulajdonára ismertek, állítván róla, hogy azt két egyén hagyta nála, kiket nem ismer. A két tolvaj ellen folyik a nyomozás.

* **Európa legjobb gyártmányai, kiváló ízléssel összeállított kalapkülönlegességek, mely külön a PFAFF cég részére lett gyártva, megérkeztek.** Telefon 672.

* **Kellemes szórakozás.** *Fülöp* István az Európa szálloda tulajdonosa kellemes meglepetésben részesíti vendégeit. Nap-nap után s esténként mozgó fényképes előadásokat tart, szép időben gyönyörű, Nagyváradon csaknem egyedül álló kertjében, kedvezőtlen idő esetén pedig a tágas étteremben. Hetenként háromszor újváltoztatásos műsor. Nagyszerű magyar konyha. *Saját termésű borok* és állandóan finom csapolt *Dréher* sör. *Belépti-díj nincs.* A zenét *Pócsi* Laci hírneves zenekara szolgáltatja.

* **Uj vendéglő.** A volt «Kecskeméty féle» vendéglőt — mely a vidékiek kedves találkozó helye *Strobl* János vendéglős vette meg. Nagy helyiségek. Kiváló borok és frissen csapolt kőbányai sör hideg és meleg ételek állandóan kaphatók.

* **Női-ruha kiállítás** van állandóan *Weber* *Testvérek* üzletben a Bémer-téren. A legújabb párisi modellek az őszi idényre már megérkeztek és az üzletben vételkényszer nélkül megtekinthetők. A cég mai hirdetésére felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

* **Tátray Gusztáv** Rákóczi-uti üzletében a kézimunkák valóságos műremekei láthatók. Fontos ezt tudni a szülőknél az iskola évad elején, annál inkább, mert a cég áruraktára vétel kényszer nélkül is megtekinthetők.

* **Náci bácsi mozija.** Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy sikerült egy elsőrendű Párisi mozgófényképgyárral összeköttetésbe lépni. És így azon helyzetben vagyok, hogy vendégeimet a legjobb műsorral szórakoztassam. Kedvező időben az árnyas kert-helyiségben, kedvezőtlen időben a nagyteremben. fognak tartatni minden nap az előadások. A n. é. közönség rendelkezésére állandóan friss csapolású *Dréher-sör*, tisztán kezelt borok, kivitűnő konyha, figyelmes kiszolgálás. A műsor minden három napban teljesen új.

* **Magyar daltársulat a »Korona«-kávéházban.** Ma és mindennap esténként egy 12 férfi és női tagokból álló, jól szervezett

daltársulat tamburazene kísérettel naponta változatos műsorral hangversenyez. Kezdeté este 9 órakor. Belépti-díj nincs. Egész éjjel nyitva. Szives pártfogást kér kiváló tisztelettel *Klein* Lajos kávé.

A siker titka. A ki még egy év előtt benézett a „Pannonia” éttermébe, azt meglepte ezen igazán fényes és kényelmet nyújtó helyiség gyér látogatottsága. Ma pedig városunk legkedveltebb és leglátogatottabb vendéglője a „Pannonia” étterem. *Czipóth* Ferenc, az előző-keny tulajdonosnak már híressé vált előkelő konyhája, elsőrendű tiszta italai és a figyelmes és gyors kiszolgálás hódították meg a közönséget oly gyorsan, mert a népszerű vendéglős igyekezete, a jóból a legjobbat nyújtani.

Az őszi gyakorlatról hazaérkezett háziéreteljes vonós zenekara vasárnap, f. hó 20-án ismét megkezdte az oly közkedvelté vált délelőtti hangversenyek sorozatát. Természetesen minden következő vasár- és ünnepnapon lesz délelőtti katonazene.

Legújabb őszi kalapok és férfi divat újdonságok megérkeztek ROTH M. UTODÁNÁL.

x **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és thea-sütemény kapható. Telefon 395.

Reichard gyermek czipói a legjobbak. ::

IRODALOM.

A Hütlenséghez.

Nem panasza nyílik föl ajkam,
Nem az sir át e hangokon,
Hogy mily sivár, rideg az élet . . .
— Nem az esik, óh nem, zokon.

Nem az fáj most az én szívemnek,
Hogy szírtet ért a partokon,
Hogy annyi ábránd semmivé lett . . .
— Nem az esik, óh nem, zokon.

S nem az lop könnyet szemeimbe,
Hogy üdvöm voltál egykoron,
Hogy hütlenné lettél, átkom lettél . . .
— Nem az esik, óh nem, zokon.

De hogy fölnevezsz mindannyiszor,
Ha látod a bút az arcomon . . . !
Ez fáj nekem te barna lányka,
Ez esik nekem csak zokon !

Konez Béla.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap: délután Berger Zsiga, este: Naftalin.

Hétfő: Naftalin.
Kedd: Naftalin.
Szerda: Naftalin.
Csütörtök: Császárszínház.
Péntek: Szünet.
Szombat: Tatárjárás
Vasárnap: Tatárjárás.

Utolsó hét a szinkörben. Ezen a héten játszanak utoljára a nyári szinkörben. A nyári

muzsa temploma azután bezárul és a színészek átköltöznek a Bémer-téri muzsa hajlékába. Az utolsó hétnek méltó slágere: a »Naftalin«, *Hel-* *tai* Jenő pompás bohózata, amely mindenhol, ahol bemutatásra került, óriási sikert ért el. A fővárosi élet kitűnő, ötletes, komikumban gazdag, mulattató karrikatúrája ez a darab. *Heltai* Jenő gazdag szellemessége gondoskodott arról, hogy a közönség az egész estén át kitűnően mulasson. Helyzetei komikusak, kupléi bájosak, karrikatúrái töröl metszett eredetiek egyszóval minden kellék megvan arra, hogy a darab nálunk is nagy emlékeztető sikert arasson.

MULATSÁG.

Az iparos ifjak szüreti mulatsága. A nagyváradai ipartestület ifjuságának önképző egylete, ma vasárnap este tartja meg a Kereskedelmi Csarnok dísztermében jelmezes székely csángó szüreti mulatságát, melyre hetek óta készül a buzgó rendezőség. A mulatság iránt nagy az érdeklődés, már annyival inkább, mivel ily látványos szüreti mulatságot Nagyváradon még nem rendeztek. A mulatság zóna postával lesz összekötve és így azon hölgyek, kik legtöbb képes lapot kapnak és adnak el, 10-en szép értékes emlék tárgyat kapnak jutalmul. A férfiak közül is 3-an részesülnek jutalomban. A mulatságra belépőjegyek személyjegy 1 kor. 20 fill., családjegy 3 személyre 3 korona.

ÁVIRATOK.

Előkészületek a spanyol király fogadtatására.

Budapest, szept. 19. *Wekerle* miniszterelnöknél értekezlet volt, melyen *Bárczy* polgármester is megjelent. Az értekezleten a spanyol királyi pár fogadtatására vonatkozó előkészületeket beszélték meg. A királyi pár fogadtatására a Váci-ut teljesen díszben lesz. Hatalmas díszkapuk lesznek felállítva s minden épületen lobog s virágdiszkek tanuskodnak a királyi vendég jelenlétéről.

A nagy szerb összeesküvés.

Zágráb, szept. 19. A nagyszerb összeesküvés tárgyában ma három rendőr és ugyanannyi detektív megjelent a »Srbo-bran« szerkesztőségében és ott minden kéziratot lefoglaltak. Tegnap letartóztattak egy börtönőrt, aki a letartóztatott vezérek levelét akarta kilopni a cellából.

Igazságszolgáltatás.

Falusi erkölcsök. Mult év november havában *Földes* Balázs, *Nyesle* Ferenc, *Nyesle* András és *Vas József* Nagybjom községbeli lakosok összebeszéltek és valami öt gazdának a magtárát feltörték és összesen mintegy 40 métermázsa gabonát loptak el. A bíróság a romlott erkölcsű legénye-et 8 havi börtönrre ítélte.

Gerstenbrein Tamás és Társa

szobrász és kőfaragó mester Nagyvárad, Rákóczi-út 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagy raktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador szíremlékekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi sírboltok s sírkövekrenoválását a legolcsóbb árak mellett.

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és **sírkőgyár.**

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz. Közponri iroda Nagyszoban Fleischer u. 17.

Fióktelepek: Déva. Kolozsvár. Bánpatak

SPORT.

Lóverseny Nagyváradon.

Az őszi idénynek egyik legelevenebb napja zajlott le tegnap Nagyváradon. A nagyváradai versenytéren, hol különben fáradt katonák szoktak gyakorlatozni, egyszerre impozáns tömegek jelent meg a nagyváradai híres gentry gárdának. A régi közönség most is a megszokott lelkesedéssel vett részt a versenyen.

A versenyszámok közül a szálkai gátverseny keltett a legnagyobb meglepetést s itt fizetett a legtöbbet a totalizátor. Verseny közben egy kis epizód is történt, mely gróf Tisza István és egy újságíró között játszódtott le. Ugyanis a második futamban gróf Tisza István a közismert Dórát lovagolta. A futam azonban reá nézve kedvezőtlen eredménnyel végződött. Ezután a futam után ment a grófhhoz az újságíró.

— Tessék venni Méltóságos ur újságot.

— Nem kell nekem hiszen én is rikkancs vagyok.

— Nem baj az ugyanis jól megy a Méltóságos urnak, az igaz, hogy most utolsó volt a Méltóságos ur.

— Itt utolsónak lenni sem utolsó. Mondta a gróf s ezzel véget ért a rikkancs és a kegyelmes ur közti párbeszéd.

A verseny lefolyásáról egyébként tudósítunk a következő:

A kora délutáni órákban már nagy érdeklődés nyilvánult meg a versenytéren. A megjelentek között szép hölgy koszuru is pompázott. Jelen voltak: gróf Tisza Istvánné, báró Vojnits Sándorné, Ruzsinszky báróné, Pallay Lajosné, Nadányi Károlyné, Czárán nővérek, Telegdy Józsefné, dr. Miskolczy Ferencné, Miskolczy Ágnes, Meskó Boldizsárné stb. stb.

A Szigligeti színház szintén képviselve volt, művésznői közül többen ott voltak. A közönség kedves társalgását, mely természetesen a versenyről folyt, egyszerre a jelző csengő éles hangja zavarta meg. A lovak indulásra készen állanak.

A futamok a következő sorokban és eredménnyel történtek meg.

I. Eladó handicap. Távoiság 1600 méter futottak Markovits fhdgy Lothian lova, lovagolta Pálffy, a seprősi ménés Liba-lova lov. Czárán Z báró Naimans R Liliom lova, lov. a tulajdonos, Ambros hgy Lady Balvavian-ja, lov. gróf Vay. és br. Baich Carmela-ja lov. a tulajdonos.

Eredmény: I. Lothian, II. Canúda, III. Liliom. Majnem holtverseny izgató finis az I—II között. Totalizátor 4 : 6, 10 : 18.

II. Zerge akadályveaseny. Távoiság 2400 méter. Futottak; Br. Baich Lelkem love, lov. a tulajdonos és gróf Tisza István Dórája, lov. a tulajdonos. A nagy távoiságban a Dóra állandóan öt lóhosszat vezetett míg a verseny végén a Lelkem 1 hosszal első lett, könnyen fentartva. Tot. 4 : 5. 10 : 18.

Ennél a futamnál Lembert fényképész a gróf engedelmével felvételt készített, azonban Tisza kijelentette, hogy ő nem áll pózban és nem fog barátságosabb arcot csinálni.

III. Ürögdi akadályverseny. Távoiság 4200 méter. Futottak Ambros A hgy Hogyna-ja,

lov. Wodianer hgy, gr. Eszterházy A. Aggharcosa lov. a tulajdonos, Horthy I. őrnagy Coriandoli ja lov. Czárán Z. gr. Mervelt M. százados Robot-ja lov. gr. Vay és Br. Naimans R. Westminster-je. lov. Sibrik. Eredmény: I Westminster II Aggharcos, III Coriandoli. Az első fentartva, könnyen két hosszal. Tot. 4 : 6, 10 : 18.

IV. Szélkai gátverseny. Táv 2600 méter. Indultak Markovits A. Coquette-je lov. tulajdonos, Pallay Lajos Willám-ja lov. Eszterházy, br. Schwaben Darneiss Gy. fgy. lov. a tulajdonos, Judás lova és gróf Tisza Gunár-ja, lov. a tulajdonos. Eredmény: hosszas küzdelem után a finisnél egy hosszal. I. Villám, II. Gunár, III. Judás. Tot: 4 : 12, 1 : 32.

V. Eladó gátverseny. Távoiság 2800 méter. Indultak: Ambros A hgy Faust-ja, lov. Wodianer, br. Baich Rendetlen-je, lov. a tulajdonos, Liptay B. Magas lova, lov. Krausa és Markovits I. fhdgy. Pisano-ja lov. gr. Eszterházy Schey P. Marasquin-je, lov. Pálffy, a seprősi ménés Parnassus-lova és Sibrik Pilis, lov. a tulajdonos.

Ez a futam volt az egész verseny legizgatóbbja. Favorit a Pisano, cél előtt azonban a harmadik helyről feljött a Parnassus s erős küzdelem után fejhosszal első, második Pisano és harmadik Pilis. Tot: 4 : 6, 10 : 18.

VI. Bónai-kuti díj. Távoiság 2000 méter. Indultak Ambros A. Jottá-ja lov. Issekutz hgy, br. Baich Hetyké-je lov. Paksy fhdgy, Koller E. Madame Humbert-je, lov. Wodianer, Liptay B. Langu-ja lov. báró Baich, Petonovits J. Décsy-je lov. Krause, Schey P. Galamich-ja lov. Pálffy és a seprősi ménés Bakafántos lov. Czárán Z.

Eredmény: Erős küzdelem a cél előtt orrhosszal első Décsy II. Langau, III. Madám Humbert. Tot: 4: 10, 10: 26.

A verseny fél hat óraker ért véget. Ma délután folytatják a versenyt. A mai verseny sokkal nagyobb érdeklődés mellett fog lefolyni.

NYILTTER.

Van szerencsém a t. c. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy ifj. Kohn Sámuel cégtől kiléptem és **Bémer-tér, Léva-palotában**

női

divatsalont

nyitottam.

Eivállalok mindennemű angol és francia ruhák, blurok és pongyolák készítését.

Tisztelettel **Friedman Izidor.**

Bortermelők figyelmébe!

Legjobb karban levő

boros hordók

6—700 liter űrtartalmmal

eladók.

Bognár és Szántó cégnél.

Közönség köre.*

* A feketék terjeszkedése. A nagyváradai »Munkás Ujság« regnapi számában a fenti címen megjelent közlemenyre legyen szabad-e helyen csak annyit válaszolnunk, hogy mi igenis a Katholikus Legényegylet tagjai vagyunk meggyőződésből, és inkább viseljük a papi csemeték, mint a hazátlan bitangok nevét. De hogy meggyőződésünket reá akartuk volna valakire erőszakolni az hazugság. Aki tehát rólunk azt állítja, hogy mi őt elvéért üldöztük, az tudva valótlanítást mond, Brüder Jenő ur főnökönkkel, hogy nincsennek megelégedve egyesek az érhető, mert hisz az igen tisztelt facér sztrájkrendező uraknak még egyszer sem sikerült az ő munkásait sztrájkba kergetni; a fő azonban az, hogy a munkásai elégedtek. *Papp Ferencz, Szolinger Mátyás.*

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. B. Jönni fog.

KÖZGAZDASÁG.

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. szept. 19.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	—	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	—	94.50
Magyar nyereséj sorsjegy kölesön	—	—	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	—	145.—
Osztrák járadék papírban	—	—	97.25
Osztrák járadék ezüstben	—	—	99.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	116.50
Osztrák korona járadék	—	—	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	150.25
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	—	—	748.—
Osztrák hitelbank-részvény	—	—	631.50
Magyar hitelrészvény	—	—	689.50
London vista	—	—	240.—
Páris vista	—	—	95.50
20 márkás aröny	—	—	23.51

A szerkesztésért felelős: **DR. VOCSKICS GYULA.**

Szigoruan szabott árak.

férfi pique ingek darabja	—	—	—	110.	140.	185	kr.
férfi zefir	—	—	—	95.	140.	195	>
férfi gallér minden fazonban	—	—	—	11.	15.		>
Tiszta selyem nyakkendők darabja	—	—	—	25.	38.	47	>
Gyermek fehérneműek rendkívül olcsó árban							

!! Még eddig nem létezett olcsó árak !!

==== Csak jobb minőségű árak! ====

Tulkövetelés kizárva.

Szintarító tenis flanel minden színben	mtré	—	—	—	15	kr
120 cm széles kosztüm szövetek	>	—	—	—	89, 55, 78	>
140 >	>	—	—	—	75, 140, 175	>
Valódi francia delainok	>	—	—	—	55,	>
Sveiczi himzések	>	—	—	—	10, 15, 25	>

ARUHAZ A GÓLYAHOZ Szent László-tér (Holdas templom mellett) GUTFRIED TESTVÉREK.

E lap előfizetői 5 százalék pénztári engedményben részesülnek.

BOHN és TÁRSAI

:: NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA. ::

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
a szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864. — Legelőkelőbb referenciák. — Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből
VASOXID természetes vörös színben vagy kátrányozva.
GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő-
repek. Legelőcsőbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.
Képviselve: **Hj. Weisz József.**

Nagykikindai gyártmány
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
cserép 272. szám.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 253. sz.

Tanuló fizetéssel felvétetik!

Cím a kiadóban.

Spitz Jenő

épület üveges

Nagyváradon,

Nagy Teleky-utca 16. sz.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy egy a mai kornak teljesen megfelelő üveg, porcellán, tükör és kép üzletet nyitottam. Raktáron tartok mindenféle szervizeket, lámpákat, tükröket, képeket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Elfogadok képek keretezését, épületek üvegezését és egész éven átali jókarban tartását mérsékelt árak mellett.

Nagyobb épületek üvegezéséhez költségvetéssel szolgállok. Szíves meghívásra bárhol megjelenek. Csak kérem egy levelező lappal felkeresni méltóztassanak. A nagyérdemű közönség pártfogását kérem.

Spitz Jenő, üveges

Egy liter petróleum 20 fillér.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a.
TELEFON 180. — TELEFON 180.

Gazdálkodóknak gépolaj tovatta-zsir, kátrány stb. Vidéki kereskedőknek cipőkrém, parkett fényezőmáz, Emke lakkok stb. vételénél legnagyobb árendedmények.

Uj üzlet! Uj üzlet!

**Lukács Nándor
butor-raktára**

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és
szalon berendezések, mindennemű modern sty
szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok rendki-
vül nagy választékban. 220

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Vendéglő átvétel!!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

Kolozsvári utca

53. szám alatti vendéglőt átvettem a hol kizárólag tisztán kezelt jó italokról és elismert jó konyháról állandóan gondoskodva van.

Tömeges pártfogást kér **Glicce Antal,**
vendéglős.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Kitűnő hatású vese- és hólyagbajoknál
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKAS IZÚ, VASMENTESÍTETT,
RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.
ÜDIT, GYÓGYIT! **ORVOSILAG AJÁNLVA.**

Ivógyógyimódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemé-
dence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a lég-
utak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásu-
nak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muscheng buzziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.
Főlerakat Nagyváradon: **Friedl és Jörös** cégnél.

K É S Z I T:

Vasszerkezeteket, csiga-
lépcsőzetet, vashidakat,
üvegtetőzetet, modern
:: vasrácszatokat. ::

Géperőre berendezett vasszerkezet, épület, mű-
lakatos, sajtoló és csavargyártó telep

HRAZDIL EMIL Nagyvárad, Rózsa-u.
— Saját-ház. —

Takarék tüzhely speciális készítője. Lakatos árukban nagy raktár.
Vidéki szállításokra berendezkedve. Tanulók felvétetnek.

Vasszerkezetű vitzornyo-
kat, vitzartályokat, vasab-
lakokat. — Bádgosoknak
ajánlja saját gyártmányu
:: tetőblakjait. ::

Nagyvárad aáros adóhivatalától.

128—1908. eln. sz.

Hirdetmény.

Az 1892 XV. teikk 3. §-a szerint nyílt községekben azok a szőlős gazdák, kik szeszes italok kimérésével vagy kis mértékben való elárúsításával (1888. XXXV. t. c. 2. §-a) nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésük, boraiktól, a házi szükségletre szánt bormennyiség után állami italadó fejében az 1893. év előtt fennálló fogyasztási adónak megfelelő részt fizetik, vagyis Nagyváradon mint első osztályú községben bor után hektoliterenként kincstári adóban 6 kor. 70 fillért, városi adóban 4 kor., összesen 10 kor 70 fillért bor, must és szőlőcetre után 5 kor. és 4 fillért.

A most hivatolt törvény végrehajtása tárgyában kiadott 1892. évi 51015 sz. pénzügyminiszteri utasítás XXVI. §-a értelmében felhívom mindazon szőlőbirtosokat, kik az előbb említett kedvezményre igényt tartanak, miszerint f. évi szeptember hó végéig legkésőbb azonban szüret megkezdéséig a házi szükségletre szánt bormennyiség feltüntetésével ebbeli igényüket a v. fogyasztási adóhivatalnál annival is inkább jelentsék be, mivel a későbbi bejelentések tekintetbe vehetők nem lesznek.

Nagyvárad, 1908. évi szeptember 16-án.

Lukács Ödön,
tanácsos.

Arlejtési hirdetmény.

A város tanácsától nyert megbízás folytán a városnál alkalmazott rendőri és tűzoltó légénység, a vámszemélyzet hivatali szolgálók, fertőtlenítők, kocsisok és egyéb szegődvényesek ruházati szükségletének szállítására 1908. évi október hó 13-án a városház bizottsági termében d. e. 10 órakor nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalati idő kezdődik 1909. január hó 1-én s tart hat egymást követő éven át, vagyis 1914. december hó 31-ik napjáig. Az évi ruhaszükséglet mintegy 10000 koronára rug.

Bánatpénzül 2000 korona teendő le. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy ennek közjegyzőleg hitelesített másolatát csatolandó az ajánlathoz. A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le. Ajánlatok csak írásban alulírott kezéhez 1908. október hó 13-ik napjának d. e. 10 órájáig adhatók be s az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított és pecsételt lezárt serteletben borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő azon munkálat, melyre az ajánlat vonatkozik.

Csakis azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek egységes százalék engedmény felajánlása mellett tételnek meg s oly ajánlatok, a melyekben az egyes szükségleti tárgyakra külön-külön százalék engedmény tétetik. figyelmen kívül hagyatnak.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt és az egységárakat ösmeri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

A közszállítási szab. rendeletnek a hazai gyártmányok magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó rendelkezései, minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők, ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett végleges döntés megtörténik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével.

Azon pályázók, kik ajánlataik benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak. A város közönsége fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, újabb árverést tarthasson, vagy pedig a vállalatot szabad kézből is kiadhassa.

A fenti vállalatra vonatkozó feltételek és egység árak alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1908. szeptember hó 12-én.

Komlóssy József, tanácsnok,
mint az árverési küldöttség elnöke.

7615—908 sz.

Arlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a város részére szükséges kőműves-, ács-, asztalos-, lakatos-, szobafestő-, mázó-, üveges-, bádogos-, cserepező-, kovács-, kerégyártó- és kövező munkálatok vállalatba adása céljából 1908. évi október hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor a városház bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalati idő kezdődik 1909. január hó 1-én s tart három egymásután következő éven át, vagyis 1911. évi december hó 31-ig.

Ajánlatok csak írásban alulírott kezéhez 1908. évi október hó 12-ik napjának d. e. 9 órájáig adhatók be. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított, pecsételt lezárt serteletben borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő az a munkálat, a melyre az ajánlat vonatkozik.

Bánatpénzül ajánlattevők tartoznak a kőműves munkálatokra 2000, az ács munkálatokra 2200, az üveges munkálatokra 100, a cserepező munkálatokra 200, a szobafestési munkálatokra 100, a lakatos munkálatokra 400, az asztalos munkálatokra 460, a mázó munkálatokra 300, a kovács munkálatokra 200, a kerégyártó munkálatokra 200, a bádogos munkálatokra 200, végül a kövezési munkálatokra 2000 koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőleg hitelesített másolata csatolandó az ajánlathoz.

A fent jelzett összes munkálatokra vonatkozó általános és külön feltételek, valamint az egység árjegyzék a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt az árlejtési általános és külön feltételeket, továbbá az egység árjegyzéket ösmeri, azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

Több munkanemre tett együttes ajánlat esetén az ajánlat végén világosan kitéendő, hogy ajánlattevő ajánlatából bármelyik munkanem kivetelét elvállalja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok, magyarhonos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett végleges döntés megtörténik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fentartja magának a jogot arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árverést tarthasson.

Nagyvárad, 1908. szeptember hó 12-én.

Komlóssy József, tanácsnok,
mint az árverési küldöttség elnöke.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Debreczen.

29627—1908. szám. III. oszt.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Nagykároly állomásán 1908. évi márczius hó 31-én a vasuti vendéglő bérlete lejár ugyanazon időponttól számítandó öt évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdetetik.

Az 1 koronás bélyeggel és »Ajánlat a magyar királyi államvasutak Nagykároly állomásán levő vendéglő üzlet bérletére« felirattal ellátott, nem különben a kellő okmányokkal felszerelt borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1908. évi október hó 1-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján tér-
vevényel nyújtandók be. Ugyanazon időpontig bánatpénzül háromszáz korona készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól, a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással. A vendéglők bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályában (Tisza palota II. em., 10. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-tól d. u. 2 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A magyar királyi államvasutak fentartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára, szabadon választhassanak.

A vendéglő helyiségek közül az I—II. oszt. étterem fűtése és világításáról a vendéglős saját költségén köteles gondoskodni, míg a III. oszt. váró- és étterem világítási és fűtési költségeit fele részben a vasutintézet, fele részben pedig a vendéglős viseli.

Az ajánlat feletti döntés határidejéül a pályázati határidő lejártától számítva nyolc hét tűzetik ki.

Kelt Debreczen, 1908. szeptember hó,

Az igazgatóság.

Közgazdasági Bank Részvénytársaság Nagyváradon.

Belépési felhívás.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság (Teleky-utca 10) üzlet helyiségében 1 koronás szövetkezetet alakít.

»Közgazdasági Koronás Takarékek és Hitel szövetkezet« címmel, október hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra.

A beiratások üzletrészenként 20 fillér beiratási díj lefizetése mellett a Közgazdasági Bank részvénytársaság (Teleky-u. 10) üzlethelyiségében és a körözött aláírási ivenek eszközölhetők.

A heti egykoronás üzletrészek beszedését minden helybeli szövetkezeti-taglakására küldött óvadékkal bíró pénzeszedő, szolgálja eszközözi. A vidéki szövetkezeti tagok befizetéseiket a postatakarék pénztári útján portó mentesen teljesíthetik,

Közgazdasági Bank R-T.

4142—908 eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági elhalálozás folytán megüresedett és a f. é. október hó 8-ik napján megtartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésen választás útján betöltendő irnoki állásra a törvényhatósági bizottság 346-11251-1908 kgy. számú határozata alapján ezennel pályázatot hirdetek.

Az irnoki állás ez idő szerint évi 1320 korona fizetéssel és 460 korona lakbér illetménnyel van javadalmazva és nyugdíj jogosultsággal bír.

Az 1883 évi I. t. c. értelmében szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények Máltóságos Glac Antal főispán urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve a polgármesteri hivatalba legkésőbb f. évi október hó harmadik napjának d. u. 5 órájáig bezárolag nyújtandók be. A később beadott vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek. Nagyváradon, 1908. szeptember hó 18.

Rimler Károly,
polgármester.

Hirdetések

felvétetnek
a kiadóhivatalban.

11329—908. szám

Árlejtési hirdetmény.

A város tanácsától nyert megbízás folytán a jelenlegi vízműtelep felett a Sebeskörös folyó második kanyarában létesítendő új vízbeszerző telep vízgyűjtő berendezése, valamint a vízbeszerző terület körül fogó Körös mederben létesítendő partbiztosítások és fenék gátak, továbbá az új telepen felállítandó gépészeti berendezések és a Kolozsvári-utcán, Velencei-parton fektetendő új nyomó vezeték, végre a szivattyu-tetepen felállítandó gép- és lakóház épület építő munkálatainak vállalatba adása céljából f. évi október hó 20-ik napján d. e. 9 órakor a városház bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

I. a vízgyűjtő berendezés munkálatai.

A vízbeszerző területen 900 méter hosszú, 600 mm. belső átmérőjű lyukasított portland cement beton cső lefektetése átlag 6'02 méter mélyen, — továbbá 3 (három) 1'4 belső átmérőjű beton ellenőrző akna, egy 2'5 m. belső átmérőjű beton gyűjtőket öntött vasdedőkkel.

II. nyomócső átvezetés a Körösön.

A szivattyu teleptől a Körös-folyó bal partjára átvezető mintegy 100 méter hosszú Körös átvezetés, a mely vagy a írvben megadott beton alagutai, vagy pedig valamilyen a Körös felett elvezető és két egyenkint 350 mm. belvilágu szigetelt vasnyomócső elhelyezésére alkalmas egy-nyílású két méter széles, 70 m. feszítésválságu vas-szerkezetű, vagy vasbeton gyalogjáró híddal oldható meg, amely esetben az ajánlatokhoz a szerkezet elbírálásához szükséges számítási adatokat és részletes költség számítást is mellékelni kell.

III. Part biztosítások és fenékgátak munkálatai.

1. Kőpárhuzam művek a Körös-folyó jobb partján 337 m. hosszban, a bal parton 930 m. hosszban, összesen 6296'22 kbm. vagyis sulyban 1049'33 waggon terméskőanyag előirányzattal, a párhuzam-művek alapozásával járó földmunka 3983'4 kbm. előirányzattal.

2. Meder képzés céljából vezérárok készítése 8081'2 kbm. földmunka előirányzattal.

3. Terméskő rézsű burkolás kőhányásra támasztva a Körös folyó jobb partján 660 m. hosszban 2488 kam. tartalommal, vagyis sulyban 414'79 waggon kőanyag előirányzattal.

4. A párhuzamművek és partok között keresztgátak földtöltésmaggal és terméskő burkolással. Előirányozva van 1068'68 kbm. földmozgósítás és 94'38 kbm. kőmunka, vagyis sulyban 94'38 waggon kőanyag.

5. Két egyenkint 70 m. hosszú fenékgát, összesen 1040 kbm. beton munka előirányzattal. A fenékgátak mellett elő és utófenék kőhányás 1216'46 kbm. vagyis sulyban 202'4 waggon terméskőanyag előirányzattal. A fenékgátak elhelyezésével 1261'6 kbm. földmunka van előirányozva.

IV. Gépészeti berendezés és szivóvezeték munkálatai.

1. Három darab egyenkint 35 másodperc liter szállító képességű elektromos hajtású dugattyus szivattyu szállítása. Normális összemelési magasság 60 méter.

2. A gépházról a gyűjtő kutig felállítandó szivóvezeték 250 mm. belső átmérőjű nyomócsővel.

V. Új főnyomó vezeték elhelyezése.

Új főnyomó vezeték elhelyezése a szivattyu teleptől kiindulól a Kolozsvári-utcán és folytatólag a Velencei-parton a városi csőhálózatba való bekapcsolással.

Szállítandó:

- 350 mm. belső átmérőjű csővezeték 150 m. hosszban,
- 325 mm. belső átmérőjű csővezeték 166 m. hosszban,
- 250 mm. belső átmérőjű csővezeték 500 m. hosszban.

VI. Gép és lakóház munkálatai.

Gép és lakóház építése az alagsorban elhelyezendő gépházzal és a maga földszinten elhelyezendő lakóhelyiségekkel.

Az I., II., III., IV., V. és VI. pontok alatt

jelzett munkálatok külön-külön fognak vállalatba adatni.

A VI. pont alatt jelzett és több iparág köréhez tartozó, egymással szervi összefüggésben álló építkezési munkálatokra nézve együttesen és az egyes munkanemekre külön-külön is lehet ajánlatot tenni. Több munkanemre tett együttes ajánlat esetén az ajánlatban az is világosan ki teendő, hogy ajánlattevő ajánlatából bármely munkanem kivételét elvállalja.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a városi pénztárban. A bánatpénz az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlatához. Ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1908 évi október hó 20-ik napján d. e. 9 órájáig adhatók be. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított, pecséttel elzárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vetetni. A borítékban megjelölendő azon munkálat, melyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis az eredeti ajánlati ívek és költségvetési űrlapok kitöltésével és az egységárak megjelölése mellett tehető, vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását vállalják. Az erre szolgáló és ártételekkel el nem látott költségvetési űrlapok a városi mérnöki hivatalnál kaphatók.

A feuti vállalatokra vonatkozó általános és részletes feltételek, az ártételekkel ki nem töltött költségvetések az ajánlati minta és tervek a hivatalos órák alatt a városi mérnöki hivatalnál megtekinthetők és a feltételek és költségvetések 10 koronáért megszerezhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket az ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket, az ajánlati mintát ösméri és azokat magára kötelezőknek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó rendelkezései minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Az ajánlattevők tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, a meddig a közszállítási szabályzat 25. §-a azt előírja, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, — tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1908. szeptember hó 14-én.

Komlóssy József,

tanácsnok,

mint az árverési küldöttségi elnök.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Szeged.

29061—1908. szám. I—d.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1909. évben szükségelt, s alább felsorolt anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet. 1700 m³ építési homok, 10000 m³ bányavagy folyókavics, 8000 m³ rostált kavics, 10000 m³ terméskő, 10000 m³ kőtermelők (zsalék), 5000 q soros burkolat (cyklogs) kő, 22000 drb. félkoczká kő, 15000 q nyerskoczká kő, 1,000,000 drb. égetett falitégla, 100,000 drb. égetett fedélcserep, 200,000 drb. sajtolt (metszett) téglá, 3200 q oltatlan falímész, 3100 kg. faggyu, 8000 drb. czirpk-

seprű. A szegedi üzletvezetőség fentartja magának, hogy a fent közölt mennyiségeket a megrendelések idején a tényleges szükséglethez képest 10 %-al felemelhesse vagy lejjebbithesse.

Minőség vagy egyéb tekintetben szükséges felvilágosítások alulírott üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályában (I. em., 19. ajtó) kaphatók ugyszintén a részletes feltételek és ajánlati űrlapok ugyanott díjmentesen megszerezhetők, vagy kívánatra postá útján megküldetnek.

Ezen pályázatra és a szállításokra irányadóak még a 122291—1896. sz. általános anyagszállítási, a faggyura nézve azonkívül a 39986—1892. sz. különleges feltételek, melyek alulírott üzletvezetőségnél betekintheők, vagy a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtárnál 50, illetve 30 fill. lefizetése mellett megszerezhetők. Posta útján való megküldés esetén még 20 fill. póstadíj is előzetesen beküldendő.

Az ajánlat ívenként 1 koronás magyar királyi okmányhellyel látandó el, keltezendő és ajánlattevő teljes címe és lakása kitétele mellett aláírva lepecsételve ezen külcimmal »Ajánlat a 29061—1908. sz. hoz. legkésőbb 1908. október 16-án déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályához benyújtandó, vagy oda posta útján beküldendő.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyagok értékének 5 %-a készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1908. október 15-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő.

Nyertes szállító a szállításra átengedett anyagok értékének 5 %-át óvadék gyanánt tartozik letenni a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek meg, ha előbből is volnának keltezendő, vagy táviratilag tétetnek, valamint pótajánlatok végre olyanok, melyek lényeges részükben javítások vagy vakarások fordulnak elő, s amelyekre az előírt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vételre igényt egyáltalán nem tarthatnak.

A szegedi üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az árakra szabadon választhasson, hogy az ajánlott mennyiségből tetszése szerinti részmenyiség szállítását is átengedhesse olyformán, hogy ajánlattevők ily részmenyiség szállítását is elfogadni kötelesek ha csak ajánlatukban világosan ennek ellenkezőjét ki nem köztették és végre a cél elérése érdekében bármely más irányú intézkedést teheszen.

Szeged, 1908. augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

1205—1908. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1908 évi V. III. 2083 számú végzésével dr Krüger Jenő ügyvéd által képviselt Özv. Óváry Sándorné felperes részére Verő Ede és társa alperes ellen 362 kor. fill. követelés és jár erejéig elrendelt kielégítési végrehajtása folytán alperestől lefoglalt és 2800 kor. becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltok követelése erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Rákóczi-út 9 számú házban, leendő megtartása határidőül 1908 év szeptember hó 23 napján, délután 3 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt nyomdai gépek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1908 évi szept. hó 2 n.

Várnai Henrik,
kir. bir. végrehajtó.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszében) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszhető jelzálogkölcsonöket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27 1/2, 32, 35, 40, 41, 44 1/2 50 évi törlesztésre.

Kölcsönkérvényeket elfogad: BREITENSTEIN és FRIEDLÄNDER Teleky-utca 40. sz. ki egyszerűs mind bővebb felvilágosítást is nyújt.

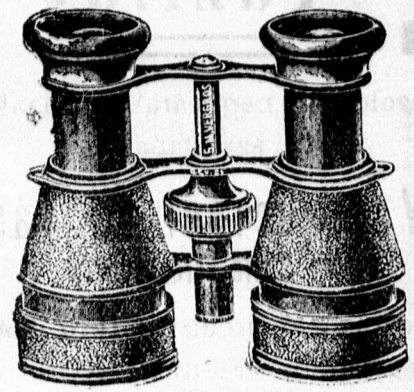
170

Harmos János Naponta 3-szor
 :: pékmester :: friss sütemény.
NAGY-VÁRAD,
 :: Uri-utca. :: Sütések elfogadtatnak.

Legjobbak
 a
Moskovits
 czipők.

Kossuth-utca 5.

24

Megfelelő szemüvegek orcsiptetők, francia színházi látcsövek, kipróbált hőmérők, mérnöki műszerek nagy választékban kaphatók

Klein Húgó

látzerésznel Nagyvárad, Rákóczi-út (Orsolya zárdá.)

Javítások rögtön eszközöltetnek!
 !! Saját műhely!

Globusz
 fentisztító
 kivonat
 minden más tisztoszer felülmul

Kovács József

katonai- és polgári cipész.
 Ortophéd munkák.

Nagyvárad, Beöthy Ödön-utca 35.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

!!! Idei akác méz !!!

NAPONTA friss tea-vaj ::

NAPONTA frissen pörkölt kávék

NAPONTA legizletesebb francia vaj

csemegeezőző szétküldés.

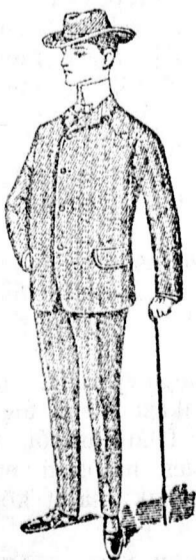
BORNYOMÓ ZSÁKOK,

ÜRMÓSÁGYHOZ szükséges anyagok. Nemkülönbben tiszta és friss fűszerárak a legelőnyösebben beszerezhetők

MEZEY JÁNOS ÉS TÁRSA

fűszer és csemege üzletében Szent László-tér nagyvárad takarékpénztári épület. Telefon 249.

! Friss töltésű ásványvizek. !

Iskola idény beálltával

fedezzük szükségletünket kész fiu- és gyermek-ruhákban csakis

Kálmán Ferencz

férfi-szabó, kész ruhaáruházában

Nagyvárad, Rákóczi-út.

(az Orsolya-zárdával szemben)

legjobb helyen készült munka, utólérhetetlen olcsó szabott árak, ::

Tüzipát

legolcsóbb napi áron házhoz
:: szállítanak ::

Weiszberger és Társa
tüzifa kereskedők.

Megrendelő iroda: **Stein Lajos**
Nagyvárad, Fő-utca Nyiri ház
Fatelepe: Várad-Velence. — Telefon: 688.

Az őszi ajándékok már megérkeztek!!

Férfi kalapok, ingek, nyakkendők, és zsebkendők különlegességek, női berliner, gyapju és selyem kendők, és eszarpok. — Schroll féle sítónok és vásznak paplanok mesés olcsó árakban! Szabó kellékek, béles árak!

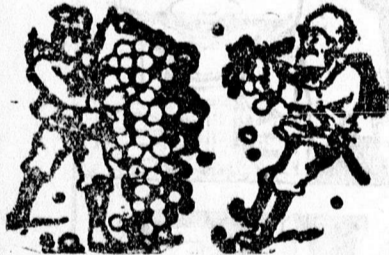
Kézimunkák és minden hozzávalók

!! FELTÜNŐ OLCSÓ ARAK !!

KLEPFER ALBERT
— FÉRFI ÉS NŐI DIVATÁRUBÁZÁBAN. —

Nagyvárad, Teleky-utca 28 szám.
:: TELEFON 703. ::

Szőlő-oltványokat

szállít,
fajtatisa
sáyáért
jótállva
legdusabb
választék-
ban a már
évek óta
elsőnek

és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep.
Tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 28. sz. (Nagyküküllő-megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkező elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelő sének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó mint irásbelileg bizottságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Tötös Mihály

Épület és diszmu bádigos mester
:: Bethlen-utca 36. szám. ::

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget hogy épület és diszmu bádigos munkáim mellett elfogadok teljes fürdő berendezéseket, szőkőkútakat és vízvezetékeket saját rezervával, ugyszintén házaknak egész éven át jókarban tartását.

Nagyobb vállalatnál költségvetéssel díjtalanul szolgálók.

Helybeli és vidéki telefon száma 386.
Ugyan ott két tanuló felvétetik.

Gőzmosóda vegytisztítógyár

— Nagyvárad, Gilányi-utca. —

Mos, vasal s vegyileg tisztít

Mindennemü fehérnemüek mosását a legnagyobb pontossággal eszközöljük. — A vegyi tisztítónkban női és férfi-ruhák, blousok, függönyök, szőnyegek a legszakoszerűbben lesznek elkészítve.

A ruhák el- és hazaszállítását saját

— kocsijainkkal eszközöljük. —

Vidéki és városi telefon szám 398.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

35678—III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Kishegyes-Bácsfeketehegy állomásán lévő buffet bérletére 1908. évi december hó 1-től számítandó három évi időtartamra, azaz 1911. évi november hó 30-ig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és »Ajánlat a magy. kir. államvasutak Kishegyes - Bácsfeketehegy állomásán lévő buffet bérbevételére a 35678. számhoz« felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönbén a kellő okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparendély, honossági igazolvány stb.) felszerelt ajánlatok 1908. október hó 15-én déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához (Budapest, VIII., Kerepesi-ut 3. szám) posta útján térti vevény mellett nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 100 azaz száz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál 1908. október 14-én déli 12 órájáig leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennegy napnál nem régebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számíttatni.

A buffet bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Budapest, VIII., Kerepesi-ut 3. szám, II. em., 80. ajtó), vagy a szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A magy. kir. államvasutak fenntartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül a felajánlott bérre szabadon választhassanak.

Tájékoztatásul még megjegyezzük, hogy a vendéglős az állomáson lakást nem fog kapni s hogy ugy a buffetasztal felállításáról, mint a vendéglői iparhoz szükséges hatósági engedély megszerzéséről neki magának, saját költségén kell gondoskodnia.

Az üzletvezetőség.

LÉVAI MÁRTON

könyvkötészet,

vonalzó-intézet

és üzleti könyvgyár

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut (saját-ház.)

Pénz.

Olcsó

tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való *adás-vételét* vagy *bérletét* a legsikeresebb eredményel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

27
Telefon szám 424.

Pollák Zsigmond

30 év óta fentálló jó **hirnevü** rőfős és divatáru nagy raktárában **elárusításra** kerülnek az összes raktáron levő őszi ajándékok vászon, damaszt és ágy garniturok. Mindenkinek **saját érdeke**, hogy ezen áruházat felkeresse, mert **oly olcsón** sehol sem szeresheti be szükségleteit, mint ezen fent nevezett cégénél. Tisztelettel

POLLÁK ZSIGMOND

Kossuth utca elején.

Az őszi és téli áruk kiárusítása megkezdődött

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházában,

hol a legjobb minőségű őszi és téli kelmék, se-lyemblousra valók, őszi és téli felöltő modellek, szőrmegallérok, kabáék, fehérneműek, vásznak, szőnyegek, függönyök, asztalneműek stb.

végeladási áron árusítatnak ki.

Saját érdeke tehát mindkinek, hogy ebbeli szükségletének beszerzésé előtt a cég áruházát felkeresse, hol az áruk mindkivüli olcsóságáról az áruk jó s á g á r ó l szerényesen is meggyőződhetik.

Elsőrangú divattermekben a legszebb angol kosztümök és francia toillettek igen jutányos áron vállaltatnak.

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-tér.

Rákóczi-út
Oláry-ház

TANKONYV és iskolaszer szükségletünket szerezzük

S E B Ő I M R E
könyv és árukereskedésében Nagyváradon Rákóczi-út.

Rákóczi-út
Oláry-ház

Kész gyászruhák
:: raktáron. ::

őszi kosztümök és
blousok. ::

Wéber Testvérek

■ kész női és gyermek ruha áruháza Nagyváradon. ■
Rákóczi-út Bémer-sarkán.

Nagyvárad és Biharmegye legnagyobb kész női
és gyermekruha áruháza Wéber Testvérek.

NAGY VÁLSZTÉK!

Kész leányka ruhák kabáék, kész
női pongyolák, aljak és fehérneműek olcsó
bevásárlási forrás.

TELEFON 684.

Wéber Testvérek
Bémer-tér.

Megrendelések 2 nap
- alatt készülnek. -

Mérték utáni megren-
delések elfogadtnak.

Cipők! Kalapok! A legtartósabb
: kivitelben! :
Leitner Lázár cégnél Zöldfa-utca.

NEUMANN M. cégnél

cs. és kir. udvari szállító **Nagyvárad (Kishidfő.)**

Kizárólag saját készítményű férfi- és női ruhák készen és mérték után óriási választékban kaphatók — Városi és vidéki telefon 88

Megérkeztek LEITNER MARTON céghez

a nyári idényre óriási választékban a legújabb divatu hatásvetk, (Mideira) fehér és színes rubavasz-
nak, piquet, zefir, csipkekelmék hozzávaló diszkekkel.
Szép és divatos ruha, blouz-selymek, pouplin, grenadin és nyári kelmék.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős sejtát te mést, kitűnő borával, finom Dréher sörrrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Szép kép keretet készítenek olcsón és gyorsan
= SZICHTA TIVADAR üveg kereskedésében =
Kossuth utca 2.

Ugyanott szép porcellán és üveg szervizek, nagy választék alpaca és China ezüst evő-
eszközökben.

Aki a szép fehérneműt szereti, adja azt
és vasalásra a **Gőzmosóda és vegytisztító gyárba,**
NAGYVÁRAD, Gilányi-utca 5-7. (Saját gyártelep.)
Vegyileg tisztítanak férfi- és női felső ruhák, egyen-
ruhák, kelmék, kézimunkák, szőnyegek. Kivánatra a
mosni való ruhaneműek a gőzmosóda kihordói által bár-
honnan elvitelnek és pontosan hazaszállítatnak.
Városi és vidéki telefon 398.

PREIS R., ágynemű raktára NAGYVÁRAD, Kossuth-u. 12.

Intézeti ágyszatok, paplan, madrácz, szalma-
zsák mértékre és készen kapható az ágynemű
raktárban Kossuth-utca 12. sz. Fosztott toli
:: állandóan raktáron. ::

PREIS R.

Üdülőknek! Az összes keresettebb kül- és belföldi
ásványvizek állandóan friss töltésben.

Kirándulóknak! Naponta friss tea-vaj, liptói-turó,
sajtók, szalámi és tóti-prágai sonka,
legelőnyösebb árakon beszerezhető.

Friedl és Jörösnél

Szent László-tér és Kert-utca sarkán.

**Jégszekrények
Permetezők ..
Gumicsövek ..**

Tarsoly és Risztó
vaskereskedésében a »Vasemberhez«
Rákóczi-ut 9. Ováry-palota.

Értesitem a n. é. közönséget valamint igen
tisztelt megrendelőimet, hogy a nyári idényre
angol, skót és belföldi kü-
lönlegességeim megérkeztek.

Kiss István uri-divat szabó

Színház-utca Adorján ház.
Pontos kiszolgálás. Modern szabás.

BARTOS H. s TÁRSA
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2., Bazár-épület.

Kizárólagos harisnya és ernyőkülönleges-
ségek. Állandó nagy raktárérfl-, női- és gyer-
mekharisnyákban a legyszerűbbtől a leg-
finomabbig, továbbá eső- és napernyők!
Folytonos újdonságok!

!!! Javítások gyorsan elkészítetnek !!!

Ujlaky István divat és ortopéd
= cipész =

NAGYVÁRAD, Szent János-utca 4.

Készít mérték után a lefinomabb anyag-
ból a legszebb ivatszabású uri
és női cipőket. Apított 1894. évben.

Klepfert Albert Telky-u. 28.

Óriási választékban nakkendők,
ingek, harisnyák, keztyűk és nap-
ernyők meglepő olcsó árakban.

Czipóth Ferenc

Pannonia vendéglős kelleme-téli kertjé-
ben és éttermeiben kitűnő ittok és éte-
lekről gondoskodva van. Minennap zene.

SEBŐ IMRE

könyv és papir-

:: kereskedése ::

Nagyvárad, - Rákóczi-út.

Modern
szabás

GELBERG A.

uri divat szabó

Beöthy Ödön-utca 21. sz.

állandó raktár a diva-
tosabb kelmékből.

Pontos
kiszolgálás

KOVÁCS JÁNOS

elsőangu cukrászati specialista

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Városi telefon 806.

Megyei telefon 120.

Fűszer és csemege üzlet
Adorján palota. Színház-u. 4. szám.

Friss tea-vaj. 1 liter Vacuum petróleum
11 kr. Kivánatra házhoz szállítatik.

Wohl Albert.

Fővárosi izlés.

Blous és Pongyola Kizárólag Vajda
és Róna cégnél Szent László-tér és
Zöldfa utca sarok.

KLINGE ANTAL

cimer-, cim-, díszlet- és

templomfestő **MÜTERME**

Szt. János-utca 11.

Legjobb varrógépek, kerékpárok, beszé-
lőgépek kaphatók

== Kalenda János cégnél ==

NAGYVÁRAD, Szent László-tér

(a Holdas-templom mellett.)

Ugyanott szakszerű javító műhely. — Telefon 245.

A Kis-piacon KEPES DEZSŐ

órás és ékszerész üzletében a legolcsób-
bae lehet órát, ékszer és gramofont
pontosan, jótállás mellett javítani. Ugy-
szintén elismert a legolcsóbban csakis
ott lehet mindenféle fali, zseb, inga-órát
és kina-ezüst tárgyakat beszerezni.

Szíves pártfogást kér **Kepes Dezső,** NAGYVÁRAD,
Kispiac-tér.

Ujváry Vilmos bádigos
Szent János-utca 12.

Fennáll 42 év óta.

Pál Sándor épület, portál- és
műbutorasztalos.

Készíték bármilyen mű dolgokat pontos és szak-
szerű kivitelben a legszolidabb árak mellett.

Rákóczi-ut 10. szám. (Stern-palota.)

Szaniszló-utcai oldalon.

Uj mosó üzlet! Uj mosó üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét fel-
hívni, miszerint a Szacsavay-utca 34. sz. alatt egy
mosó- és fenyvasaló tisztító intézetet nyitottam
s ahol csipkefüggönyöket és férfi-ruhák tisztítását vala-
mint mindenemű ruhákat a legolcsóbban s a legpon-
tosabban elvállalok. Kivánatra házhoz is küldök a ruhát
átvinni s azt vissza is szállítom. A n. é. közönség b.
pártfogásáért esedezve, maradtam tisztelettel
LENER CZILL.

Fodrász-üzlet átvétel.

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy
Szent János-utca 37. szám. alatti Boczonyi Ferenc
fodrász üzletét átvettem s azt az eddigi szolid alapon
pontosabb kiszolgálással tovább vezetem. Az eddigi tisz-
telt vendégek és jó ismerőseim szíves pártfogását kérem.

Tisztelettel

VERES JÁNOS fodrász.